

UAB „DGE Baltic Soil and Environment“
Smolensko g. 3, LT - 03202 Vilnius
Tel.: 8 5 2644304, faks.: +3702153784
Į. k.: 300085690, PVM k.: LT100002760910
www.dge.lt, el. p.: info@dge.lt

**UAB „JURTURAS“ AUTOMOBILIŲ ARDYMO IR NAU-
DOTŲ AUTODETALIŲ PREKYBOS VEIKLA
GRIKŠTAIČIŲ G. 5, VĖŽAIČIAI, KLAIPĖDOS R. SAV.**

POVEIKIO VISUOMENĖS SVEIKATAI VERTINIMO ATASKAITA

UAB „DGE Baltic Soil and Environment“
direktoriaus pavaduotoja aplinkosaugai

Živilė Kaminskiėnė

Projektų vadovas
visuomenės sveikatos specialistas

Aleksandras Kirpičiovas

Aplinkosaugos inžinierė

Vaidvilė Karpavičiūtė

UAB „DGE Baltic Soil and Environment“ licencija Nr. VSL-492

Versija Nr. 2

Vilnius, 2025

TURINYS

1	Informacija apie ūkinės veiklos organizatorių (užsakovą) _____	5
2	Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos rengėją _____	5
3	Planuojamos ūkinės veiklos analizė _____	5
3.1	Ūkinės veiklos pavadinimas, ekonominės veiklos rūšies kodas _____	5
3.2	Planuojamas (projektinis) ūkinės veiklos pajėgumas, gaminama produkcija (teikiamos paslaugos, jų pavadinimas, kiekis per metus), gaminamų produktų (teikiamų paslaugų) paskirtis, naudojamos medžiagos, žaliavos, gamtiniai, energiniai ištekliai (pavadinimas, kiekis per metus, pavojingumas, rizika); _____	6
3.3	Ūkinėje veikloje naudojamų technologijų aprašymas, esamų ir planuojamų statinių ir įrenginių išdėstymo planas _____	7
3.4	Ūkinės veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, ūkinės veiklos vykdymo (objekto naudojimo) trukmė (tais atvejais, kai planuojama terminuota ūkinė veikla) _____	13
3.5	Informacija, kokiuose ūkinės veiklos etapuose – teritorijų planavimo, statinių statybos, sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo ar tikslinimo, ūkinės veiklos nutraukimo ar kt. – atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas; _____	13
3.6	Siūlomos planuojamos ūkinės veiklos alternatyvos _____	14
4	Planuojamos ūkinės veiklos vietos analizė _____	14
4.1	Nagrinėjamos vietos geografinė ir administracinė padėtis _____	14
4.2	Žemės naudojimas. Žemės sklypo, kuriame planuojama ūkinė veikla, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas (-ai) (esamas ir planuojamas), žemės sklypo plotas, žemės sklypui nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos _____	16
4.3	Vietovės infrastruktūra (vandens, šilumos energijos tiekimas, nuotekų surinkimas, valymas ir išleidimas, atliekų tvarkymas, šalinimas ir panaudojimas, susisiekimo, privažiavimo keliai ir kt.) _____	18
4.4	Ūkinės veiklos vietos (žemės sklypo) įvertinimas _____	21
5	Planuojamos ūkinės veiklos veiksnių, darančių įtaką visuomenės sveikatai, tiesioginio ar netiesioginio poveikio kiekybinis ir kokybinis apibūdinimas ir įvertinimas _____	22
5.1	Planuojamos ūkinės veiklos cheminės taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas _____	23
5.2	Galimas planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, atsižvelgiant į ūkinės veiklos metu į aplinką skleidžiamus kvapus _____	33
5.3	Fizikinės taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas _____	35
5.4	Kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai _____	42
5.5	Identifikuojami ir aprašomi kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai (biologiniai, ekonominiai, socialiniai, psichologiniai) _____	42
6	Priemonių, kurios padės išvengti ar sumažinti neigiamą planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai, aprašymas bei jų pasirinkimo argumentai _____	43

7	Esamos visuomenės sveikatos būklės analizė	44
7.1	Vietovės gyventojų demografiniai rodikliai	44
7.2	Gyventojų sergamumo rodiklių analizė	46
7.3	Gyventojų rizikos grupių populiacijoje analizė	46
7.4	Gyventojų demografinių ir sveikatos rodiklių palyginimas su visos populiacijos duomenimis (su šalies vidurkiu, kitų savivaldybių duomenimis ir pan.)	47
7.5	Planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatos būklei	47
8	Sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo arba tikslinimo pagrindimas	47
8.1	Objekto sanitarinės apsaugos zona	47
8.2	Siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos	48
8.3	Kai nustatomos arba tikslinamos jau vykdomos ūkinės veiklos sanitarinės apsaugos zonos ribos, Ataskaitoje turi būti pateikti sanitarinės apsaugos zonos ribas pagrindžiantys duomenys, gauti remiantis faktiniais ūkinės veiklos skleidžiamos fizikinės ir cheminės taršos bei taršos kvapais duomenimis	48
9	Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodų aprašymas	48
9.1	Panaudoti kiekybiniai ir kokybiniai poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodai ir jų pasirinkimo pagrindimas	48
9.2	Galimi vertinimo netikslumai ar kitos vertinimo prielaidos	50
10	Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo išvados	50
11	Siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos	50
12	Rekomendacijos dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo stebėsenos, emisijų kontrolės	51
13	Naudotos literatūros sąrašas	51
14	Priedai	53

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitoje naudojami sutrumpinimai:

PVSV – poveikio visuomenės sveikatai vertinimas
PAV – poveikio aplinkai vertinimas
SAZ – sanitarinės apsaugos zona
VAJ – vandenvietės apsaugos juosta
HN – higienos norma
O.t.š. – oro taršos šaltinis
NMLOJ (NMVOC) – nemetaniniai lakieji organiniai junginiai
LR – Lietuvos Respublika
ES – Europos Sąjunga
EVRK – ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius
TAR – teisės aktų registras
ENTP – eksploatuoti netinkama transporto priemonė
GPAIS - gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema

Įvadas

UAB „Jurturas“ žemės sklypuose kad. Nr. 5568/0007:255 Vėžaičių k. v. ir kad. Nr. 5568/0007:256 Vėžaičių k. v., adresu Grikštaičių g. 5, Vėžaičiai, Klaipėdos r. sav., vykdo automobilių supirkimo, ardymo, autodalių didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklą.

UAB „Jurturas“ vykdoma ūkinė veikla neįrašyta į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą, todėl informacijos atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo dokumento rengimo procedūros neatliekamos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862, su pakeitimais) 3 priedo 2 lentelės 7 p., atliekų laikymo, perkrovimo ir rūšiavimo įmonės įrenginiams (statiniams) taikomas 100 m normatyvinis sanitarinės apsaugos zonos (toliau – SAZ) dydis.

Siekiant nustatyti ir įteisinti UAB „Jurturas“ SAZ dydį, atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, kurio metu įvertinami kvapai, fizikiniai, cheminiai ir kiti aktualūs veiksniai.

UAB „Jurturas“ sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymas atliekamas nuo stacionarių taršos šaltinių vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 51 straipsniu „Sanitarinės apsaugos zonų nustatymo pagrindai“.

1 Informacija apie ūkinės veiklos organizatorių (užsakovą)

Juridinio asmens pavadinimas: UAB „Jurturas“, į.k. 300069533;

Adresas: Grikštaičių g. 5, Vėžaičiai, Klaipėdos r. sav.;

Tel. +370 612 98866, el. paštas info@jurturas.lt.

2 Informacija apie planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos rengėją

Juridinio asmens pavadinimas arba fizinio asmens, kontaktinio asmens vardas, pavardė, adresas, telefonas, faksas, elektroninio pašto adresas (juridinio ar fizinio asmens licencijos, leidžiančios verstis poveikio visuomenės sveikatai vertinimu, kopija).

Įmonės pavadinimas: UAB „DGE Baltic Soil and Environment“, įmonės kodas 300085690, juridinio asmens licencija Nr. VSL-492.

Adresas, telefonas, faksas: Smolensko g. 3, LT-03202 Vilnius, tel.: +370 5 2644304, mob. +370 651 85 651.

Kontaktinio asmens vardas, pavardė, pareigos: Aleksandras Kirpičiovas, projektų vadovas, visuomenės sveikatos specialistas. Visuomenės sveikatos priežiūros specialisto licencija Nr. 0193-MP/MH/MA/SE/PV-09.

3 Planuojamos ūkinės veiklos analizė

3.1 Ūkinės veiklos pavadinimas, ekonominės veiklos rūšies kodas

UAB „Jurturas“ vykdoma ūkinė veikla – naudotų automobilių supirkimas, ardymas, didmeninė ir mažmeninė prekyba automobilių originaliomis dalimis. Įmonė veiklą vykdo adresu Grikštaičių g. 5, Vėžaičiai, Klaipėdos r.

Ūkinė veikla pagal EVRK 2 priskiriama:

- ✓ 45.30 Variklinių transporto priemonių atsarginių dalių ir pagalbinių reikmenų pardavimas;
- ✓ 45.31 Variklinių transporto priemonių atsarginių dalių ir pagalbinių reikmenų didmeninė prekyba;
- ✓ 45.32 Variklinių transporto priemonių atsarginių dalių ir pagalbinių reikmenų mažmeninė prekyba.

3.2 Planuojamas (projektinis) ūkinės veiklos pajėgumas, gaminama produkcija (teikiamos paslaugos, jų pavadinimas, kiekis per metus), gaminamų produktų (teikiamų paslaugų) paskirtis, naudojamos medžiagos, žaliavos, gamtiniai, energetiniai ištekliai (pavadinimas, kiekis per metus, pavojingumas, rizika);

Gaminama produkcija

Įmonė produkcijos negamina. UAB „Jurturas“ teikiamos paslaugos – įvairių markių automobilių supirkimas, ardymas, utilizavimas, tinkamų naudoti originalių detalių pardavimas (didmeninė ir mažmeninė prekyba).

Gamybos pajėgumas

Per metus įmonė priima 70-90 autotransporto priemonių, skirtų ardymui ir / arba utilizavimui.

Naudojamos žaliavos

Žaliavos automobilių ardymo procese nenaudojamos. Kaip pagalbinė medžiaga, palengvinanti ardymo procesą, tam tikrais atvejais naudojamas rūdžių minkštiklis „Wurth“. Taip pat naudojamas riebalų valiklis „Bremseinreniger 60L“. Šių medžiagų saugos duomenų lapai pateikti Priede Nr. 4. Išsiliejusių skysčių surinkimui naudojamas sorbentas.

Ūkinėje veikloje naudojamų žaliavų ir pagalbinių medžiagų poreikio rodikliai pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Žaliavų ir papildomų medžiagų naudojimas

Žaliavos arba medžiagos pavadinimas	Metinis sunaudojimas
Rūdžių minkštiklis „Wurth“ (0,4 l × 5 vnt.)	2 litrai
Riebalų valiklis „Bremseinreniger 60L“	100 litrų
Sorbentas	80 kg

Vykdomos veiklos metu radioaktyvios, kancerogeninės, esdinančios, infekcinės, teratogeninės, mutageninės ir kt. panašios medžiagos nenaudojamos ir nesaugomos. Dirvožemio tarša neprognuojujama.

Gamtiniai ir energetiniai ištekliai

Gamtiniai ištekliai. Vanduo

UAB „Jurturas“ sklype nėra centralizuoto vandentiekio tinklų. Vanduo išgaunamas iš esamo vandens gręžinio. Esamas vandens poreikis buities reikmėms – 10-12 m³/mėn. arba 120-144 m³/metus. Vanduo naudojamas buitiniams sanitariniams darbuotojų reikmėms, taip pat patalpų priežiūrai.

Žemė, dirvožemis, biologinė įvairovė ir kt. gamtos ištekliai (natūralūs gamtos komponentai) veikloje nenaudojami ir nebus naudojami. Dirvožemio tarša neprognuojujama.

Energetiniai ištekliai

Objektas yra prijungtas prie ESO elektros tinklų, apskaita vykdoma elektros energijos apskaitos prietaisais.

Administracinių ir gamybinių patalpų šildymui naudojamas šilumos siurblys „oras-oras“. Kitų alternatyvių šildymo būdų patalpose nenumatyta. Karštas vanduo buitinėse patalpose yra šildomas elektriniais vandens šildytuvais.

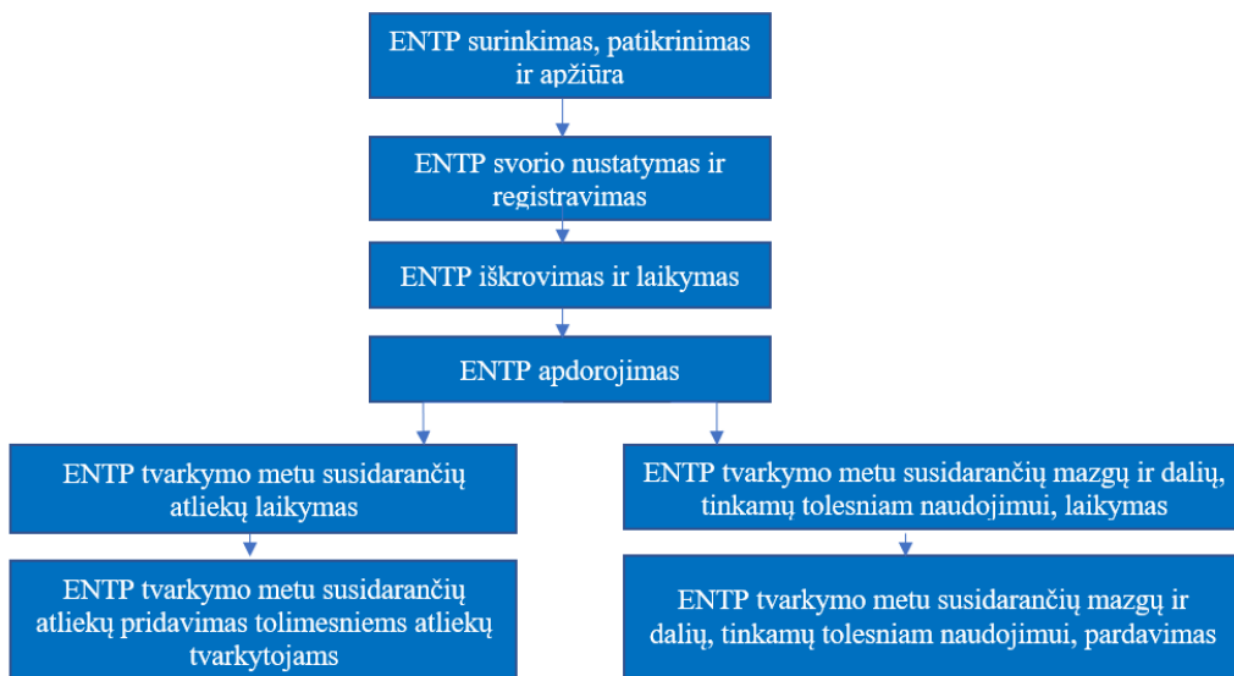
Per paskutinius kalendorinius metus įmonė suvartojo 37 120 kWh elektros energijos.

3.3 Ūkinėje veikloje naudojamų technologijų aprašymas, esamų ir planuojamų statinių ir įrenginių išdėstymo planas

UAB „Jurturas“ veiklą pradėjo vykdyti nuo 2004 metų. Nagrinėjamoje teritorijoje adresu Grikštaičių g. 5, Vėžaičiai, įmonės veikla vykdoma nuo 2010 metų.

Įmonės vykdomos eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (toliau - ENTP) tvarkymo veiklos, aprašytos 2024 m. balandžio 5 d. Aplinkos apsaugos agentūros Nr. 20240405/02 suderintame įmonės atliekų naudojimo ar šalinimo techniniame reglamente:

- ✓ S1 – surinkimas
- ✓ S2 – vežimas
- ✓ S3 – įvežimas (importas)
- ✓ R12 – atliekų būsenos ar sudėties pakeitimas, prieš vykdant su jomis bet kurią iš R1-R11 veiklų
- ✓ R13 – R1-R12 veikloms naudoti skirtų atliekų laikymas.

1 pav. Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo proceso technologinė schema

ENTP ardymo įmonėje transporto priemonės yra paruošiamos saugiam ir efektyviam ardymui, laikantis aplinkosaugos reikalavimų. Procesas prasideda nuo automobilio įvažiavimo į ardymo zoną, kur jis yra pakeliamas ir ruošiamas tolimesniam ardymui. Pirmiausia, iš automobilio pašalinami visi eksploataciniai skysčiai, tokie kaip tepalas, degalų likučiai, aušinimo skystis ir kt. Tai

užtikrina, kad ardymo proceso metu nebūtų pakenkta aplinkai dėl galimų skysčių išsiliejimų. Toliau vykdomi sekantys darbai:

- ✓ *Detalių atskyrimas ir laikymas.* Po skysčių pašalinimo automobilis pradamas ardyti dalimis. Ardymas vyksta rankiniu būdu, naudojant mechaninius įrankius (atsuktuvai, replės, veržliarakčiai, pneumatinis atsuktuvai, akumuliatorinis veržliasukis). Dalys, kurios yra tinkamos tolimesniam naudojimui, kruopščiai atrenkamos, jei reikalinga nuriebalinamos naudojant valiklį ir dedamos į specialias dėžes, o vėliau išvežamos į sandėlį. Tai leidžia efektyviai paskirstyti detales, kurios gali būti parduodamos ar naudojamos pakartotinai, prisidedant prie žiedinės ekonomikos.
- ✓ *Metalo detalių ir kitų medžiagų tvarkymas.* Ardant automobilį taip pat susidaro įvairių rūšių metalo laužas. Šis laužas dedamas į specialius konteinerius arba sandėliuojamas tam skirtoje vietoje iki tol, kol jį paima metalo laužo supirkėjai savo transportu. Ardymo proceso metu atskiriami automobiliniai laidai (spalvotieji metalai), kurie dedami į specialiai tam skirtus didmaišius ir taip pat pridodami metalo supirkėjams.
- ✓ *Pavojingų atliekų tvarkymas.* Įmonė ypatingą dėmesį skiria švino akumuliatorių tvarkymui. Jie sudedami į specialią dėžę su dangčiu, kurią tiekia UAB „Žalvaris“. Kai dėžė pripildyta, atvažiuoja UAB „Žalvaris“ transportas, kuris paima pilną dėžę ir palieka naują tuščią dėžę. Tai užtikrina saugų ir atsakingą švino atliekų tvarkymą.
- ✓ *Atliekų registravimas ir apskaita.* Įmonė laikosi atliekų apskaitos ir registravimo reikalavimų, naudodama gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinę sistemą (toliau - GPAIS). Čia registruojamos visos susidariusios atliekos ir kas ketvirtį pateikiamos atskaitos. Taip pat įmonė yra GIA (Gamybos ir importo atliekų tvarkymo asociacijos) narė bei Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių asociacijos narė, kas leidžia efektyviau dalyvauti atliekų tvarkymo bei perdirbimo procesuose.
- ✓ *Aplinkosaugos priemonės.* Siekdama mažinti savo veiklos poveikį aplinkai, įmonė yra įsirengusi aplinkos monitoringą, kuris leidžia stebėti galimą poveikį požeminiam vandeniui. Taip pat įmonė turi paviršinio vandens valymo įrenginį, kuris padeda valyti paviršinius vandenis ir užtikrina, kad į aplinką patektų tik švarus vanduo. Tokiu būdu įmonė užtikrina, kad automobilų ardymo procesas būtų vykdomas saugiai, efektyviai ir laikantis visų aplinkosaugos reikalavimų, prisidedant prie atliekų perdirbimo ir išteklių tausojimo.

ENTP surinkimas, patikrinimas ir apžiūra

ENTP atliekas (16 01 04*) fiziniai ir juridiniai asmenys atveža savo transportu. Įrenginyje priimami tik lengvieji automobiliai. Atvežtiems, netinkamiems naudoti, lengviesiems automobiliams vykdoma vizuali apžiūra, kurios metu patikrinama, ar atvežtose atliekose nėra pašalinių medžiagų ar daiktų. Atliekų priėmimo metu nustatoma, kad priimamoje atliekų siuntoje yra atliekų ar priemaišų, kurių veiklos vykdytojas neturi teisės tvarkyti, jos nėra priimanos tvarkymui. Taip pat patikrinama, ar priimanos ENTP turi transporto priemonės veikimui būtinas pagrindines dalis ir agregatus (variklį, kėbulą ir pan.). Veiklos vykdytojas turi teisę nemokamai nepriimti ENTP, jei ji neturi transporto priemonės veikimui būtinų pagrindinių dalių ir agregatų ir (arba) transporto priemonėje yra pašalinių atliekų. Priimamų atliekų būseną – kietos atliekos (ENTP dalyse gali būti skystos būsenos atliekų). Kadangi ENTP priimanos demontavimui, šių atliekų savybėms nėra keliami reikalavimai.

Apžiūros metu fiksuojamas automobilio valstybinis Nr., kėbulo Nr., kategorija, klasė, transporto priemonės registravimą tvirtinantis dokumentas, VĮ „Regitra“ internetiniame puslapyje <http://www.regitra.lt> patikrinama, ar ši transporto priemonė nėra suvaržyta turtinių teisių apribojimų (arešto, įkeitimo ar kt.), ir, jei šių apribojimų nėra, veiklos vykdytojas išduoda jos savininkui Eksploatuoti netinkamos transporto priemonės sunaikinimo pažymėjimą, vadovaujantis

Ekspluatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 710 „Dėl Ekspluatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimais ir užpildo atliekų apskaitos dokumentus GPAIS, vadovaujantis Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 „Dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatais.

ENTP svorio nustatymas, registracija

Atliekų svoris fiksuojamas vadovaujantis metrologiškai patikrintų svarstyklių rodmenimis pagal svorio nustatymo paslaugų teikimo sutartį su kita įmone. Nustatytas priimtų atliekų svoris taip pat registruojamas GPAIS, vadovaujantis Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 „Dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatais.

ENTP iškrovimas ir laikymas

Surinktos ar pristatytos ENTP atliekos, praėjusios vizualią apžiūrą ir nustatčius jų svorį, yra iškraunamos ir laikomos ENTP priėmimo ir laikymo zonoje (2), esančioje atviroje lauko aikštelėje su vandeniui nelaidžia kieta asfalto danga, su paviršinių nuotekų surinkimo, valymo ir išleidimo sistema. Vadovaujantis Ekspluatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių 9 punkto reikalavimais, eksploatuoti netinkamų 4 transporto priemonių surinkimo ir laikymo zona, yra įrengta pagal Ekspluatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių 20 punkto reikalavimus, atliekamas Monitoringo nuostatuose nustatyta tvarka požeminio vandens kokybės monitoringas, kadangi neapdorotos eksploatuoti netinkamos transporto priemonės laikomos atviroje teritorijoje. Įmonėje taip pat yra specialiųjų priemonių (sorbentų), kurie laikomi taip, kad būtų galima laiku ir tinkamai panaudoti galimai ištekėjus pavojingiems skysčiams, kad šie neplistų toliau. Panaudoti sorbentai ir užterštas gruntas tokiu atveju būtų tvarkingai surenkami ir laikomi pavojingųjų atliekų laikymo zonoje (6), iki bus perduoti atitinkamas pavojingąsias atliekas tvarkančioms įmonėms.

Vadovaujantis Ekspluatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių 20 ir 23 punktų reikalavimais, ENTP priėmimo ir laikymo zona (2) yra padengta nelaidžia asfalto danga, atsparia benzino ir kitų skysčių ardančiajam poveikiui, su numatytais nutekėjusių skysčių surinkimo priemonėmis, naudojant sorbentus. Šioje zonoje ENTP laikomos iki apdoravimo.

ENTP apdorojimas, susidarančių atliekų laikymas

Toliau ENTP atliekos perkeliama į išmontavimo zoną (3). Šioje zonoje atliekamas ENTP atliekų nukenksminimas ir demontavimas (ENTP nuo priėmimo momento iki jos nukenksminimo ir demontavimo proceso pastato uždaroje patalpose laikoma ne ilgiau kaip 3 mėnesius). Vadovaujantis Ekspluatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių 22, 23 punkto reikalavimais, eksploatuoti netinkamų transporto priemonių išmontavimo (3) ir pavojingųjų atliekų laikymo (6) zonos yra padengtos nelaidžia betono danga, atsparia benzino ir kitų skysčių ardančiajam poveikiui, su numatytais nutekėjusių skysčių surinkimo priemonėmis, naudojant sorbentus. ENTP demontavimo veikloje naudojami nešiojami įrankiai ir priemonės: automobilio keltuvas, padangų demontavimo įrenginys, talpyklos skysčių nuvedimui, skysčių ištraukimo priemonės, replės, plaktukai, veržliarakčiai, atsuktuvai, viniatraukiai ir kiti nešiojamieji įrankiai. ENTP nukenksminimo ir demontavimo metu iš ENTP išimamas akumuliatorius. Toliau ENTP automobiliniu keltuvu pakeliamas į reikalingą aukštį, tuomet iš jo išleidžiama variklių alyva, parvarų dėžės alyva, aušinimo ir stabdžių skysčiai, nuimamos padangos (gali būti naudojamas spe-

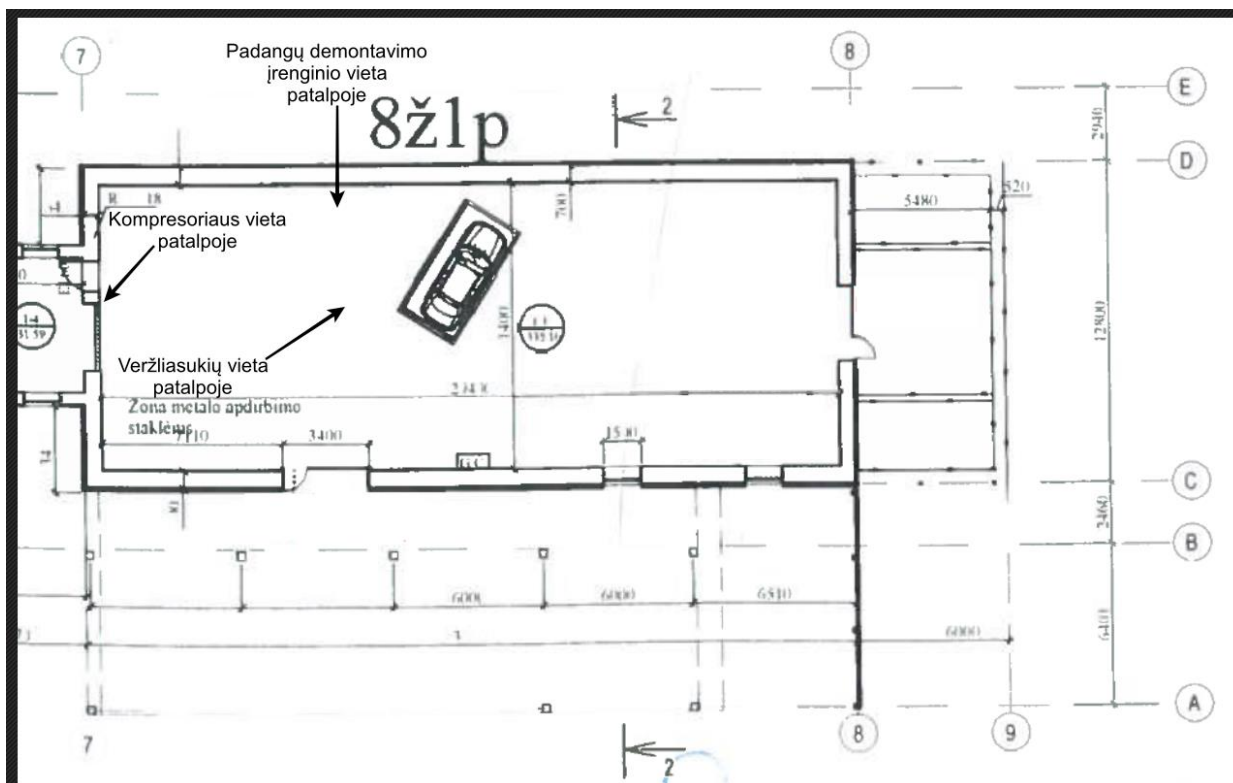
cialus padangų montavimo/demontavimo įrenginys) ir išimami amortizatoriai. Padangos laikomos naudotų padangų laikymo zonoje (7).

ENTP ardymo darbai vyksta išmontavimo zonoje, kurioje yra automobilinis keltuvas, pneumatinio atsuktuvo įranga (kompresorius), padangų demontavimo įrenginys, rankinių įrankių laikymo stendas, autodetalių, skirtų pardavimui, fotografavimo stendas.

Tam tikrais atvejais ardymo procesui palengvinti kaip pagalbinė medžiaga naudojamas rūdžių minkštiklis „Wurth“. Naudojant jį, į aplinkos orą per aplinkos oro taršos šaltinį **Nr. 601** skiriasi nedideli kiekiai šių teršalų: lakiųjų organinių junginių, išskyrus metaną, nediferencijuotų pagal sudėtį (atskirus junginius), žibalo (iš žibalo išsiskiriančių lakiųjų organinių junginių)/kaip anglis/, acetono (dimetilketono), 1-metoksipropanolio-2 (propilenglikolio alfa-metilo esterio), pentano, baltosios alyvos (naftos).

Kai kurios užterštos detalės prieš pardavimą yra nuriebalinamos naudojant valiklį „Bremseinre-niger 60L“ (suvilgoma užteršta detalės dalis ir sausai nuvaloma vienkartinė šluoste). Naudojant šį valiklį, į aplinkos orą per aplinkos oro taršos šaltinį **Nr. 601** gali skirtis nedideli kiekiai šių teršalų: lakiųjų organinių junginių, išskyrus metaną, nediferencijuotų pagal sudėtį (atskirus junginius); izopropanolio (izopropilo alkoholio, dimetilkarbinolio).

Aplinkos oro teršalų skaičiavimai, vadovaujantis veikloje naudojamų medžiagų saugos duomenų lapuose pateikta informacija, atlikti 5.1 skyriuje. Medžiagų saugos duomenų lapai pridėti PVSV ataskaitos Priede Nr. 4.

2 pav. Įrenginių išdėstymas išmontavimo zonoje planas

Vadovaujantis 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1005/2009 dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. D1-542 „Dėl LAND 50-2011 „Ozono sluoksnį ardančių medžiagų tvarkymo reikalavimai“ patvirtinimo“ reikalavimais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2006 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. 695 „Dėl kvalifikacinių reikalavimų darbuotojams, aptarnaujantiems, remontuojantiems, tikrinantiems ir išmontuojantiems ozono sluoksnį ardančių medžiagų turinčių šaldymo ir oro kondicionavimo įrangą, šiluminius siurblius“ pakeitimo, atliekas tvarkantys juridinio asmens darbuotojai, išmontuojantys (išardantys) ozono sluoksnį ardančių medžiagų ar jų mišinių turinčią šaldymo įrangą atitinka Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nurodytus pavojingų atliekų tvarkymo specialistų kompetencijos reikalavimus.

Vadovaujantis Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 710 „Dėl Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, 21 punkto reikalavimais, išmontavimo zonoje:

- ✓ pastatytos 20-200 litrų talpos alyvomis ar kitais pavojingais skysčiais užterštoms išmontuotoms dalims saugoti;
- ✓ sandarios talpos arba konteineriai laikyti akumulatoriams, filtrams;
- ✓ sandarios talpos izoliuotai laikyti ENTP skysčius – variklių alyvą, pavarų dėžės alyvą, aušinimo skysčius, stabdžių skysčius ir kitus naudoti netinkamoje transporto priemonėje esančius skysčius.

Pripildžius talpas, jos statomos į susidariusių *pavojingųjų atliekų laikymo zoną (6)*, kur laikomos iki jų išvežimo utilizacijai arba perdirbimui (perduodamos tai veiklai turinčioms leidimus įmonėms). Iš ENTP pašalinti skysčiai laikomi atskirose talpose, nemaišant skysčių tarpusavyje ar su kitais skysčiais.

Pašalinus iš ENTP visus skysčius, išimamas tepalo filtras. Visos šios atliekos kraunamos į atskiras sandarias plastikines arba metalines statines.

Visos surinktos pavojingosios atliekos laikomos nustatytos formos etikete paženklintose talpose iki jų išvežimo perdirbimui ar utilizavimui (perduodamos tai veiklai turinčioms leidimus įmonėms). Pavojingosios atliekos laikomos *pavojingųjų atliekų laikymo zonoje (6)*. Toliau išimami stiklai, plastikinės detalės, atskiriami spalvotieji metalai. Išrūšiuotas metalo laužas (automobilių kėbulai, atliekos kodas 16 01 17) laikomas atskirai *metalo laužo ir kitų antrinių žaliavų laikino laikymo zonoje (4a)*, *atviroje lauko teritorijoje* su vandeniui nelaidžia kieta asfalto danga, su paviršinių nuotekų surinkimo, valymo ir išleidimo sistema. Kitas mažesnių gabaritų ENTP metalo laužas laikomas *metalo laužo ir kitų antrinių žaliavų laikino laikymo zonoje (4b)*, pastato uždarose patalpose su vandeniui nelaidžia kieta betono danga. Stiklai, plastikinės detalės ir kitos nepavojingosios atliekos laikomos *kitų nepavojingųjų atliekų laikymo zonoje (8)*.

ENTP tvarkymo metu susidarančių mazgų ir dalių, tinkamų tolesniam naudojimui, laikymas

Surinkus optimalų susidarančių atliekų kiekį, bet neviršijant nustatyto didžiausio vienu metu leidžiamo laikyti atliekų kiekio, atliekos pridudamos tolimesniems šių atliekų tvarkytojams pagal rašytinės formos sutartį dėl atliekų pridavimo. Atskirtos pakartotiniam naudojimui tinkamos dalys sudedamos pastate atskirai *mazgų ir dalių, tinkamų tolesniam naudojimui, laikymo zonoje (5)* ir (arba) atviroje lauko teritorijoje su vandeniui nelaidžia kieta asfalto danga, su paviršinių nuotekų surinkimo, valymo ir išleidimo sistema. Lauke mazgai ir dalys sandėliuojami ant įrengtų metalinių stelažų.

Mazgai ir dalys, tinkami tolesniam naudojimui – tai yra pakartotiniam naudojimui tinkamos transporto priemonių detalės (dalys ir mazgai), tokios kaip katalizatorius, variklis, stabdžių trinkelės, stabdžių kaladėlės, bamperis, žibintai, veidrodėliai, durelės, ratai, stiklai ir pan. Visos pakartotiniam naudojimui tinkamos detalės įvertinamos vizualiai, ar atitinka jų pirminę automobilio gamintojo sukurtą paskirtį ir funkcionalumą, ir jeigu jos yra geros ir nepažeistos būklės, priskiriamos produkcijai, kadangi atitinka transporto priemonių detalėms taikomus reikalavimus ir

savybes. Papildomų transporto priemonių detalių tinkamumo dokumentų išrašymas nevykdomas ir nėra reglamentuotas, kadangi detalių gamybą ir sukomplektuotos transporto priemonės išleidimą į rinką deklaruoja ir patvirtina Transporto priemonių pirminis gamintojas ir tiekėjas.

Siekiami gauti kuo daugiau pakartotinio naudojimo dalių ir detalių, kurios toliau parduodamos, tokiu būdu sumažinant susidarančių atliekų kiekį.

Visos susidariusios atliekos laikomos vadovaujantis *Atliekų tvarkymo taisyklių*, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217, nuostatais.

Tvarkomos ir susidarančios atliekos apskaitomos vadovaujantis *Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių* reikalavimais. Medžiagos, daiktai, kurie atliekų tvarkymo metu naudojami kaip pagalbinės darbo priemonės (pvz., darbo apranga, pašluostės, naftos produktų absorbentai ir panašiai) ir kurie tapo atliekomis, apskaitomi atliekų susidarymo apskaitoje pagal minėtų taisyklių II skyriaus nuostatas.

Esamų statinių ir įrenginių išdėstymo planas

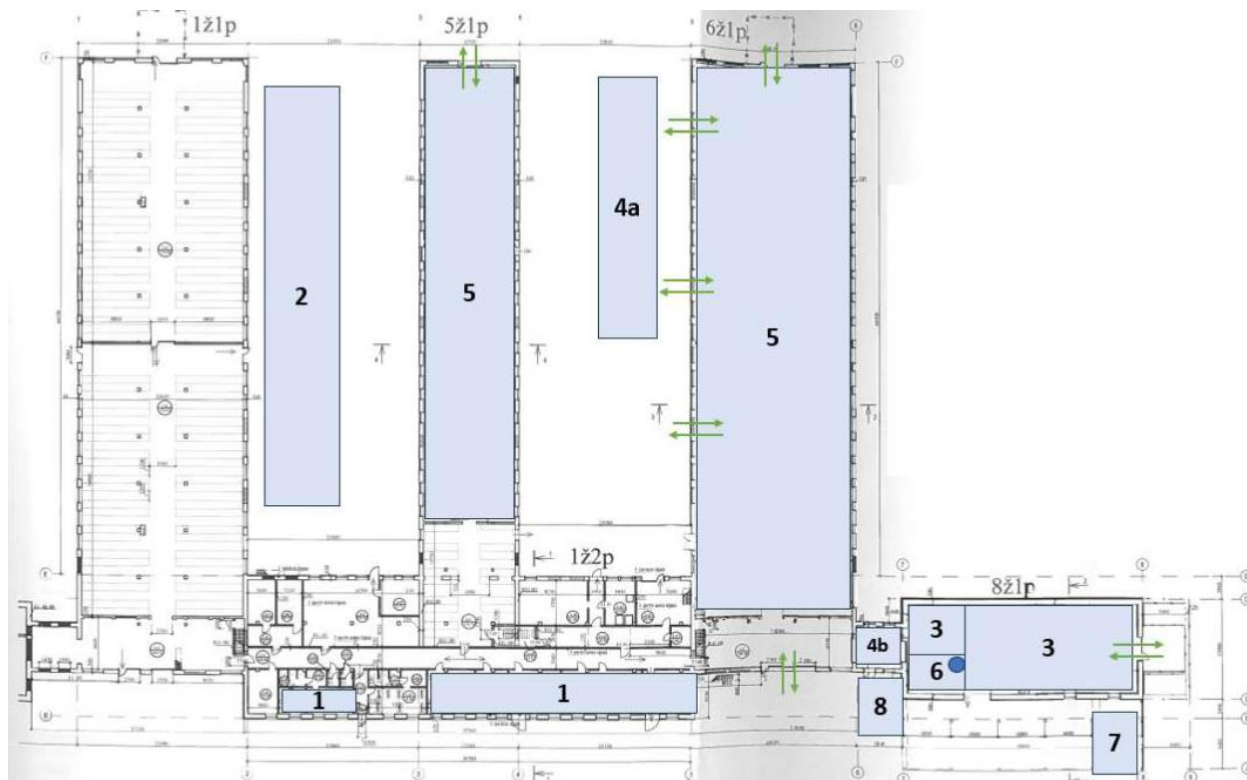
Sklypas yra užstatytas, 6199 m² užstatymo plotą užima 2 aukštų pastatas – autoservisas ir naudotų automobilių detalių sandėlis – parduotuvė.

Ūkinės veiklos objektą sudaro šie pastatai, statiniai ir įrenginiai (3 pav.).

- ✓ Administracinės patalpos (1);
- ✓ ENTP priėmimo ir laikymo zona (2);
- ✓ išmontavimo zona (3);
- ✓ metalo laužo ir kitų antrinių žaliavų laikino laikymo zona (4a), atviroje lauko teritorijoje;
- ✓ metalo laužo ir kitų antrinių žaliavų laikino laikymo zona (4b);
- ✓ mazgų ir dalių, tinkamų tolesniam naudojimui, laikymo zona (5);
- ✓ pavojingųjų atliekų laikymo zona (6);
- ✓ naudotų padangų laikymo zonoje (7);
- ✓ kitų nepavojingųjų atliekų laikymo zona (8).

Sklypo planas pateiktas **2 priede**.

Statinių komplekse, kuriame veiklą vykdo UAB „Jurturas“, yra patalpa 1ž1p, kurioje jokia veikla nėra vykdoma, šiuo metu patalpa tuščia, nenaudojama. Patalpa, pažymėta plane 1ž2p, yra pagalbinės paskirties, čia yra įrengta pakavimo medžiagų, (popierius, plastikinė pakuotė, siuntinių dėžutės), skirtų detalių siuntimui, zona.

3 pav. Esamų statinių išdėstymas teritorijoje

Sklypas yra užstatytas, griovimo darbai nenumatomi, naujų statinių sklype neprojektuojama.

Nagrinėjamoje teritorijoje yra vandens gręžinys, vietiniai vandentiekio ir paviršinių nuotekų tinklai. Susidaranti buitinės nuotekos nuvedamos į nuotekų tvarkymo įrenginius, esančius įmonės teritorijoje.

3.4 Ūkinės veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, ūkinės veiklos vykdymo (objekto naudojimo) trukmė (tais atvejais, kai planuojama terminuota ūkinė veikla)

Automobilių ardymo ir autodalių prekybos veikla vykdoma nuo 2010 metų, gavus šiai veiklai visus reikalingus leidimus. Pastatas, kuriame vykdoma veikla, pastatytas 1974 metais, o 2010-2011 metais atlikta pastato rekonstrukcija.

Ūkio veiklos stabdymas ar nutraukimas neplanuojamas, eksploatacijos laikas – neterminuotas.

3.5 Informacija, kokiuose ūkinės veiklos etapuose – teritorijų planavimo, statinių statybos, sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo ar tikslinimo, ūkinės veiklos nutraukimo ar kt. – atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas atliekamas ūkinės veiklos vykdymo stadijoje, siekiant įvertinti UAB „Jurturas“ esamos ūkinės veiklos galimą fizikinį ir cheminį, kvapų poveikį artimiausiai gyvenamajai aplinkai ir nustatyti sanitarinės apsaugos zonos dydį, atsižvelgiant į teršiančių medžiagų koncentracijos sklaidos bei triukšmo lygio skaičiavimus.

UAB „Jurturas“ automobilių ardymo ir autodalių pardavimo įmonės poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaita rengiama kaip atskiras dokumentas. Nagrinėjamam objektui poveikio aplinkai vertinimo procedūros neatliekamos, kadangi ūkinė veikla neįtraukta į Poveikio aplinkai

vertinimo įstatymo 1-ame ir 2-ame prieduose nurodytų veiklų, kurioms šios procedūros yra privalomos, sąrašą.

3.6 Siūlomos planuojamos ūkinės veiklos alternatyvos

Alternatyvios ūkinės veiklos vykdymo vietos nenagrinėjamos, nes pasirinkta vieta yra pritaikyta šiai veiklai ir vykdoma nuo 2010 metų, todėl labiausiai atitinka įmonės poreikius. Vietos pasirinkimą įtakojo žemės sklypų ir statinių, žemės paskirtis ir palanki geografinė padėtis, esama infrastruktūra, patogus privažiavimas, pakankamas atstumas iki gyvenamųjų teritorijų.

4 Planuojamos ūkinės veiklos vietos analizė

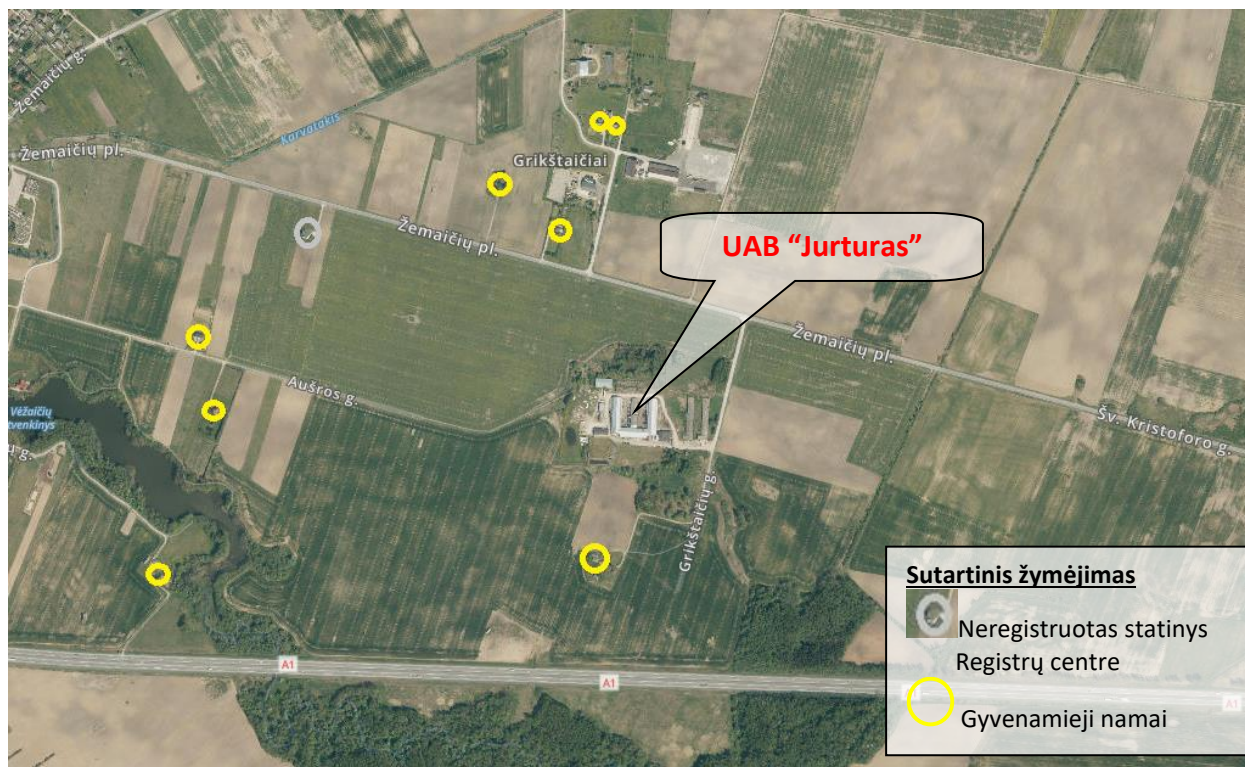
4.1 Nagrinėjamos vietos geografinė ir administracinė padėtis

Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ardymo veikla vykdoma Klaipėdos r. sav., Vėžaičių miestelyje, Grikštaičių g. 5. Žemės sklypo, kuriame vykdoma ūkinė veikla, kadastro numeris ir kadastro vietovės pavadinimas: kad. Nr. 5568/0007:255 Vėžaičių k.v., unikalus Nr. 4400-1804-3176, bendras sklypo yra 2,3525 ha. Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis – kita.

Nagrinėjama teritorija yra Klaipėdos rajono savivaldybėje, nuo Vėžaičių miestelio centro nutolusi apie 2 km rytų - pietryčių kryptimi. Sklypas yra Vėžaičių miestelio pakraštyje, veiklavietę iš visų pusių supa dirbamos žemės laukai.

Artimiausias gyvenamasis namas, (Klaipėdos r. sav., Vėžaičiai, Grikštaičių g. 17), nuo nagrinėjamos teritorijos nutolęs apie 230 metrų pietų kryptimi.

Autotransporto privažiavimas iki objekto galimas Grikštaičių gatve, iš rytinės nagrinėjamo sklypo pusės.

4 pav. UAB „Jurturas“ ūkinės veiklos vieta ir gretimybės (inf. šaltinis – www.regia.lt)

Vykdomos veiklos užtikrinimui įmonės teritorijoje yra įrengtas vandens gręžinys, lauko vandentiekio ir nuotekų tinklai.

Mažiausi atstumai nuo nagrinėjamos teritorijos iki artimiausių gyvenamųjų namų pateikti 2-oje lentelėje, objekto padėtis gyvenamųjų namų atžvilgiu – 4 pav.

2 lentelė. Atstumai iki visų artimiausių gyvenamųjų namų

Eil. Nr.	Adresas	Registru centre registruotas gyvenamosios paskirties daiktas	Atstumas nuo vykdomos veiklos sklypo ribos iki gyvenamojo namo, m	Kryptis nuo ūkinės veiklos
1.	Grikštaičių g. 17, Vėžaičiai	Gyvenamas pastatas	211	P
2.	Žemaičių pl. 48, Vėžaičiai	Gyvenamas pastatas ir negyvenamas pastatas	380	Š
3.	Žemaičių pl. 40, Vėžaičiai	Gyvenamas pastatas ir pagalbiniai pastatai	520	Š
4.	Voveriškių g. 11, Vėžaičiai	Gyvenamas pastatas	590	Š
5.	Voveriškių g. 11A, Vėžaičiai	Gyvenamas pastatas ir pagalbiniai pastatai	590	Š
6.	Aušros g. 11, Vėžaičiai	Gyvenamas pastatas	860	V
7.	Aušros g. 38, Vėžaičiai	Gyvenamas pastatas ir negyvenamas pastatas	900	V
8.	Volmerių g. 41, Vėžaičiai	Gyvenamas pastatas ir pagalbiniai pastatai	1040	PV
9.	Žemaičių pl. 43, Vėžaičiai	Žemės sklypas. Statiniai neregistruoti Registru centre	750	ŠV

Rekreacinės paskirties teritorijų ūkinės veiklos gretimybėse nėra.

Artimiausi visuomeninės paskirties objektai (atstumai matuoti nuo ūkinės veiklos teritorijos ribų):

- ✓ Klaipėdos r. Vėžaičių pagrindinė mokykla (Gargždų g. 28, Vėžaičiai) – nutolusi apie 2,1 km į šiaurės vakarus;
- ✓ Klaipėdos r. Vėžaičių pagrindinė mokykla, ikimokyklinio ugdymo skyrius (Liepų g. 1, Vėžaičiai) – nutolęs apie 2,2 km į šiaurės vakarus;
- ✓ Vėžaičių ambulatorija (Gargždų g. 29, Vėžaičiai) – nutolusi 1,85 km į šiaurės vakarus.

Viešbučių, administracinės, prekybos, paslaugų, maitinimo, kultūros, mokslo, gydymo, poilsio, sporto, religinės ar kitos (sodų) paskirties pastatų 100 m spinduliu (normatyvinio SAZ dydžiu) aplink įmonės teritoriją nėra.

4.2 Žemės naudojimas. Žemės sklypo, kuriame planuojama ūkinė veikla, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas (-ai) (esamas ir planuojamas), žemės sklypo plotas, žemės sklypui nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos

Ūkinė veikla vykdoma dvejuose besiribojančiuose sklypuose. Didesnio sklypo Nr. 1 dalis, kuriame yra pastatai, naudojama ūkinei veiklai vykdyti. Mažesnis sklypas Nr. 2 yra naudojamas įmonės transporto priemonių pravažiavimui ir laikinam sustojimui.

Sklypas Nr. 1 yra 2,3525 ha bendro ploto kitos paskirties sklype (unikalus Nr. 4400-1804-3176; kad. Nr. 5568/0007:255 Vėžaičių k.v.), esančiame Grikštaičių g. 5, Vėžaičiai, Klaipėdos r. sav. ir nuosavybės teise priklausančiame UAB „Masiga“ (žemės sklypo (B) dalis (22332 m² iš 23525 m²) ir privačiam asmeniui E. P. (žemės sklypo (A) dalis (1193 m² iš 23525 m²)), kurioje UAB „Jurturas“ veiklos nevykdo. E. P. priklausanti sklypo (A) dalis yra atidalinkta parengus sklypo atidalinimo planą (PVSV ataskaitos 2 priedas).

Informacija apie PŪV sklypą Nr. 1:

- ✓ sklypo plotas: 2,3525 ha,
- ✓ naudojimo paskirtis – kita;
- ✓ naudojimo būdas – komercinės paskirties objektų teritorijos;
- ✓ Statiniai: bendras pastato plotas - 6537,44 kv. m (pastatas – autoservisas ir naudotų automobilių detalių sandėlis - parduotuvė);

Sklypas Nr. 2 nuosavybės teise priklauso UAB „Masiga“. Sklypui adresas nesuteiktas. Žemės sklypo unikalus Nr. 4400-1804-3304, kadastro Nr. 5568/0007:256 Vėžaičių k.v.

Informacija apie PŪV sklypą Nr. 2:

- ✓ sklypo plotas: 0,3175 ha;
- ✓ naudojimo paskirtis – kita;
- ✓ naudojimo būdas – susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos;

Tarp UAB „Jurturas“ ir žemės bei pastato savininko UAB „Masiga“ yra sudaryta žemės ir pastato ilgalaikės nuomos sutartis. Sklypas Nr. 1 yra atidalinktas, jo (A) dalis (1193 m²) aptverta betono plokščių tvora, priklauso privačiam asmeniui E. P. Anksčiau ši atidalinkta nedidelė žemės sklypo (A) dalis (1193 m² iš 23525 m²) buvo naudojama autotransporto priekabų parkavimui (šiuo metu jokia veikla nevykdoma) ir nesusijusi su UAB „Jurturas“ veikla.

Sklypai, kur vykdoma ūkinė veikla, yra Vėžaičių pakraštyje, prie Grikštaičių kaimo ribos.

Nekilnojamo turto registro centro centrinio banko išrašo kopija ir nuomos sutartis pateiktos **4 priede**.

Sanitarinės apsaugos zonos įteisinimui yra gautas raštiškas UAB „Masiga“ sutikimas. Žemės sklypas suformuotas atliekant kadastrinius matavimus.

Žemės sklypui nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos

Žemės sklypo (5568/0007:255 Vėžaičių k.v.), kurio dalyje vykdomas automobilių ardymas ir autodetalių pardavimas, pagrindinė žemės naudojimo paskirtis – kita. Ūkinės veiklos apribojimai šiam sklypui nustatyti vadovaujantis 2019 m. birželio 6 d. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu Nr. XIII-2166 (galiojanti suvestinė redakcija: 2023-06-29). Ne-

kilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašė (4 priedas) yra pateikti duomenys apie įregistruotas teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

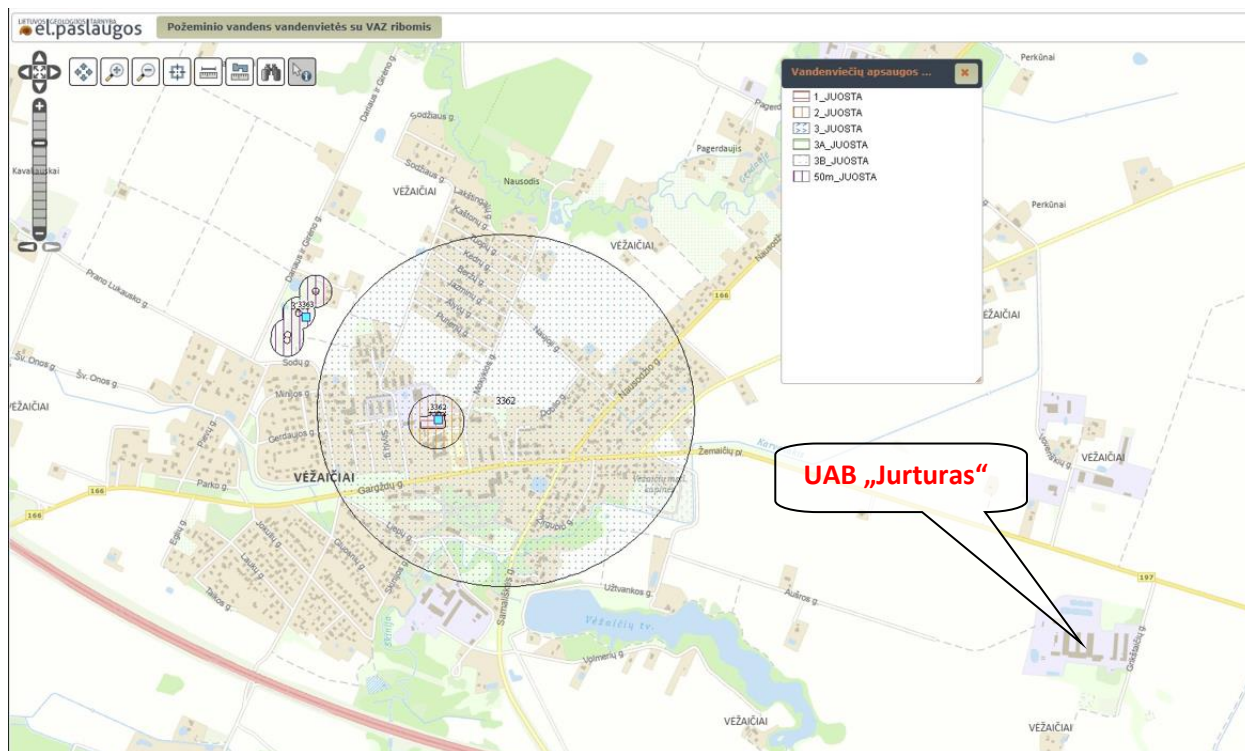
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 960 m² nuo 2024-03-13;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 140 m² nuo 2023-01-04;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 108 m² nuo 2024-03-08;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 24 m² nuo 2023-01-04;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 21 m² nuo 2023-01-04;

Žemės sklypo (5568/0007:256 Vėžaičių k.v.) nekilnojamo turto dokumente yra pateikti duomenys apie įregistruotas teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos:

- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 76 m² nuo 2024-03-13;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 261 m² nuo 2023-06-11;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 54 m² nuo 2024-03-08;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 262 m² nuo 2023-06-11;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 262 m² nuo 2023-06-11;
- ✓ Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis) – 260 m² nuo 2023-06-11;

Teritorijoje, kurioje vykdoma veikla, centralizuotų vandentiekio, buitinių, paviršinių nuotekų, šilumos ir karšto vandens tiekimo tinklų nėra. Yra tik elektros tinklai ir vietiniai vandens tinklai nuo esamo įmonės poreikiams skirto vandens gręžinio, kuriam apsaugos zonos nenustatytos.

Ūkinės veiklos sklypų gretimybėse jokių vandenviečių ar jų apsaugos zonų nėra. Nuo ūkinės veiklos sklypo iki artimiausios Vėžaičių senosios vandenvietės yra 2,2 km. Į Vėžaičių senosios vandenvietės apsaugos juostas UAB „Jurturas“ teritorija nepatenka (5 pav.).

5 pav. Požeminio vandens vandenvietės su VAZ ribomis. Ištrauka iš Lietuvos geologijos tarnybos žemėlapiu

4.3 Vietovės infrastruktūra (vandens, šilumos energijos tiekimas, nuotekų surinkimas, valymas ir išleidimas, atliekų tvarkymas, šalinimas ir panaudojimas, susisiekimo, privažiavimo keliai ir kt.)

Sklypas yra inžinerinės infrastruktūros požiūriu menkai išvystytoje teritorijoje. Teritorijoje centralizuotų inžinerinių tinklų nėra, tačiau yra vandens gręžinys, vietiniai buitinių nuotekų surinkimo įrenginiai, gretimybėse yra elektros transformatorinė pastotė.

Vandens tiekimas, nuotekų surinkimas

Vandens tiekimas įmonėje vykdomas iš teritorijoje esančio vandens gręžinio, kuris tenkina visus įmonės vandens poreikius. Vandens poreikis buities reikmėms – iki 12 m³ per mėnesį arba iki 144 m³/m.

Technologinėms reikmėms vanduo nenaudojamas.

Buitinės nuotekos. Vykdomos veiklos metu susidaro iki 12 m³ per mėnesį arba iki 144 m³/metus buitinių nuotekų.

Buitinės nuotekos nukreipiamos į vietinius buitinių nuotekų biologinio valymo įrenginius. Išvalytos iki aplinkosauginių reikalavimų nuotekos išleidžiamos į šalia esantį priešgaisrinį tvenkinį.

Įmonės veiklos metu gamybinės nuotekos nesusidaro.

Paviršinės nuotekos. Atliekų apdorojimo (demontavimo) veikla vykdoma pastato uždaroje patalpose. ENTP priėmimo ir laikymo, metalo laužo ir kitų antrinių žaliavų laikino laikymo, kitų nepavojingųjų atliekų laikymo zonos įrengtos atviroje lauko teritorijoje ant vandeniui nelaidžios kietos asfalto dangos su paviršinių nuotekų surinkimo, valymo ir išleidimo sistema. Nuo atviros

aiškstelės teritorijos surinktos paviršinės nuotekos valomos įrengtame paviršinių nuotekų valymo įrenginyje ir išvalytos iki reglamentuojamų dydžių nustatytų paviršinėms nuotekoms išleidžiamoms į gamtinę aplinką, išleidžiamos į teritorijoje įrengtą vandens telkinį (priešgaisrinę kūdrą).

Teritorijoje atliekamas požeminio vandens monitoringas, tuo tikslu yra įrengti du požeminio vandens monitoringo stebimieji gręžiniai.

Šilumos ir elektros energija

Pastate įrengtos dvi pagrindinės šildymo sistemos: „oras-oras“ šildymo sistema ir geoterminio šildymo sistema, kurios naudojamos skirtingoms pastato patalpoms šildyti, priklausomai nuo jų paskirties:

- ✓ **Oras-oras šildymo sistema.** Automobilių demontavimo patalpos šildymui naudojama „oras-oras“ sistema, kuriai priklauso du ant sienos pakabinti kondicionierių blokai. Ši sistema efektyviai tiekia šilumą tiesiogiai į patalpas, kuriose vykdomos automobilių ardymo operacijos, užtikrinama tinkamą temperatūrą darbo metu.
- ✓ **Geoterminio šildymo sistema.** Administracinės patalpos šildomos geoterminio šildymo katilu „NIBE“, kuris yra įrengtas katilinės patalpoje. Geoterminė sistema naudoja žemės gelmių šilumą, užtikrinama efektyvų ir aplinkai draugišką šildymą. Tai padeda išlaikyti stabilų šilumos lygį administracinėse patalpose su mažomis energijos sąnaudomis.

Sandėliavimo patalpos nėra šildomos, kadangi joms nereikia palaikyti pastovios temperatūros režimo. Tokiu būdu pastato šildymo sistema pritaikyta pagal skirtingų patalpų funkcinius poreikius, maksimaliai išnaudojant energijos taupymo galimybes. Karštas vanduo pastate buitiniams reikmėms ruošiamas naudojant elektrinį vandens šildytuvą.

UAB „Jurturas“ per metus sunaudoja apie **37 120 kWh elektros energijos**, kuri naudojama tiek patalpų šildymui, tiek ūkinei veiklai vykdyti:

- ✓ **Patalpų šildymas.** Elektros energija naudojama tiek geoterminio šildymo sistemos, tiek oras-oras šildymo sistemos veikimui, užtikrinant administracinių bei automobilių demontavimo patalpų šilumos poreikius.
- ✓ **Ūkinė veikla.** Be šildymo, elektros energija taip pat naudojama įmonės ūkinei veiklai, įskaitant įrangos, apšvietimo ir kitų elektrinių prietaisų veikimą.

Šis elektros suvartojimo lygis atspindi bendras įmonės energetines išlaidas ir parodo efektyvų energetinių išteklių valdymą, prisidedantį prie sklandžios veiklos ir komforto pastate palaikymo.

Atliekų tvarkymas, šalinimas ir panaudojimas

UAB „Jurturas“ eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ardymo ir tvarkymo veikloje (projektinis pajėgumas 1500 t/m) susidaro atliekos, kurios yra pateiktos 3 lentelėje.

3 lentelė. Susidarantys atliekų kiekiai per metus

Kodas	Atliekos pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Kiekis, t/m
1	2	3	4
16 06 01*	Švino akumuliatoriai	Akumuliatoriai	8,000
16 01 21*	Pavojingos sudedamosios dalys	Amortizatoriai	0,750
16 01 14*	Aušinamieji skysčiai, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų	Aušinimo skystis	4,500
16 01 17	Juodieji metalai	Juodųjų metalų gabaritinės atliekos	800,000

Kodas	Atliekos pavadinimas	Patikslintas pavadinimas	Kiekis, t/m
1	2	3	4
16 01 18	Spalvotieji metalai	Spalvotųjų metalų laužas	17,000
16 08 01	Panaudoti katalizatoriai, kuriuose yra aukso, sidabro, renio, rodžio, paladžio iridžio arba platinos	Katalizatoriai	0,800
16 01 21*	Pavojingos sudedamosios dalys	Kuro filtrai	0,150
16 01 21*	Pavojingos sudedamosios dalys	Oro filtrai	0,100
16 01 03	Naudotos padangos	Naudotos padangos	8,000
13 02 08*	Kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	Kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	5,000
16 01 19	Plastikai	Plastikai	8,000
16 01 13*	Stabdžių skystis	Stabdžių skystis	0,400
06 01 07*	Tepalų filtrai	Tepalo filtrai	0,400
16 01 20	Stiklas	Stiklo atliekos	7,000
16 01 16	Suskystintų dujų balionai	Suskystintų dujų balionai	2,000
16 01 22	Kitaip neapibrėžtos sudedamosios dalys	Panaudotos oro pagalvės	1,000
16 01 12	Stabdžių trinkelės, nenurodytos 16 01 11	Stabdžių trinkelės	1,200
16 06 05	Kitos baterijos ir akumuliatoriai	Kitos baterijos ir akumuliatoriai	1,000
16 08 03	Kitaip neapibrėžti panaudoti katalizatoriai, kuriuose yra pereinamųjų metalų arba pereinamųjų metalų junginių	Kitaip neapibrėžti panaudoti katalizatoriai, kuriuose yra pereinamųjų metalų arba pereinamųjų metalų junginių	0,500
16 05 04*	Dujos slėginiuose konteineriuose, kuriuose yra pavojingų cheminių medžiagų (įskaitant halonus)	Suskystintos dujos iš oro kondicionavimo įrangos	0,300
13 07 01*	Mazutas ir dyzelinis kuras	Dyzelinas iš kuro bakų	0,800
13 07 02*	Benzinas	Benzinas iš kuro bakų	0,800

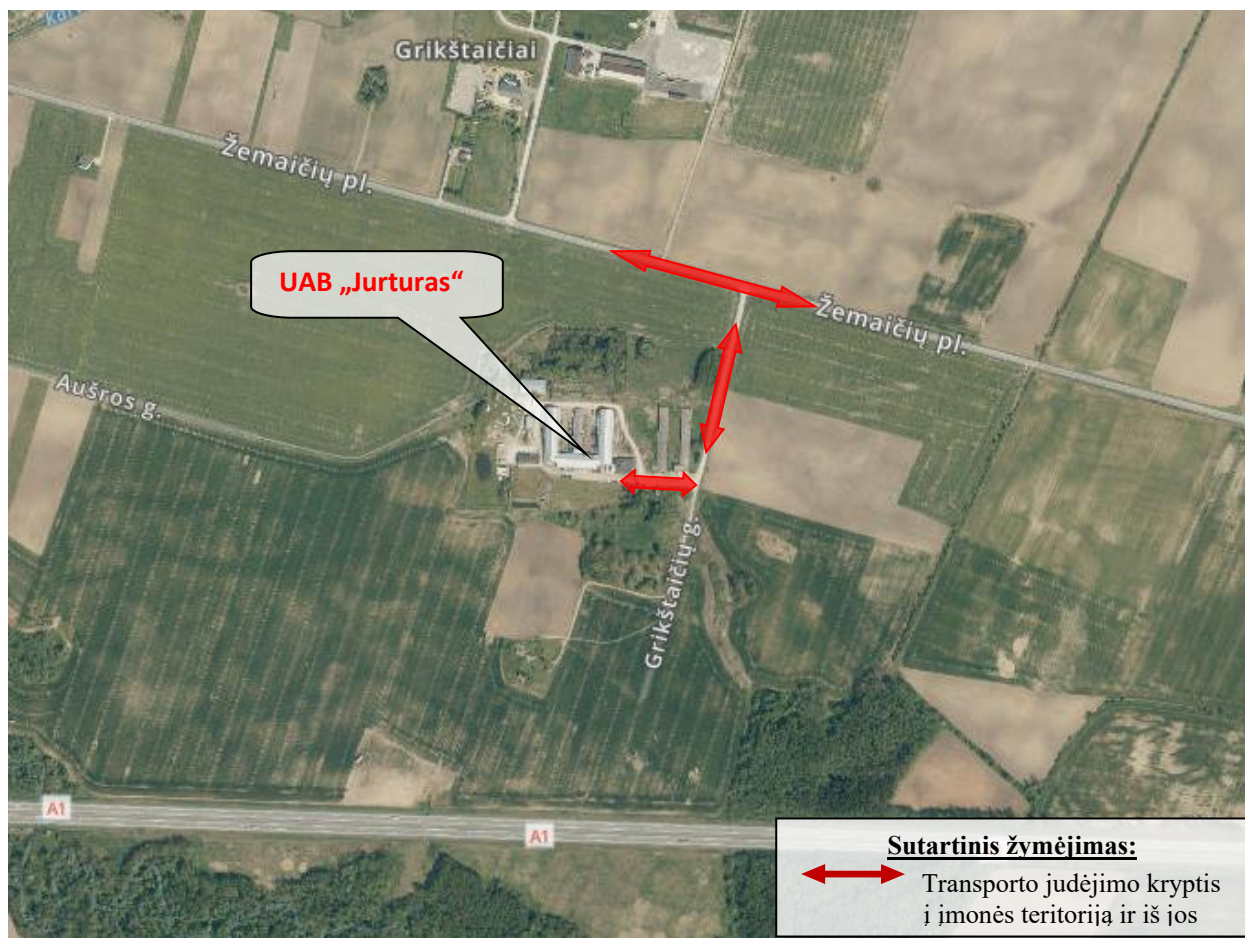
*Pavojinga atlieka

Įmonėje susidariusios atliekos tvarkomos pagal Atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus bei 2024 m. gegužės 21 d. Aplinkos apsaugos agentūros suderintą UAB „Jurturas“ veiklavietės atliekų naudojimo ar šalinimo techninį reglamentą (registracijos Nr. (30-4)-A4E-6524). Susidarančios atliekos pagal sutartis perduodamos jas tvarkančioms įmonėms.

Susisiekimo, privažiavimo keliai

Vietovėje yra išvystyta transporto infrastruktūra. Iki UAB „Jurturas“ teritorijos autotransportu galima atvykti šiaurinėje pusėje besidriekiančiu krašto keliu (KK 197) Kryžkalnis – Rietavas – Vėžaičiai (Žemaičių pl.). Naudojamas vienas įvažiavimas į nagrinėjamą teritoriją per Grikštaičių gatvę.

Įvažiavimo /išvažiavimo galimybių į/iš įmonės teritoriją schema pateikta 6 pav.

6 pav. Privažiavimo ir išvažiavimo prie įmonės teritorijos schema (www.regia.lt)

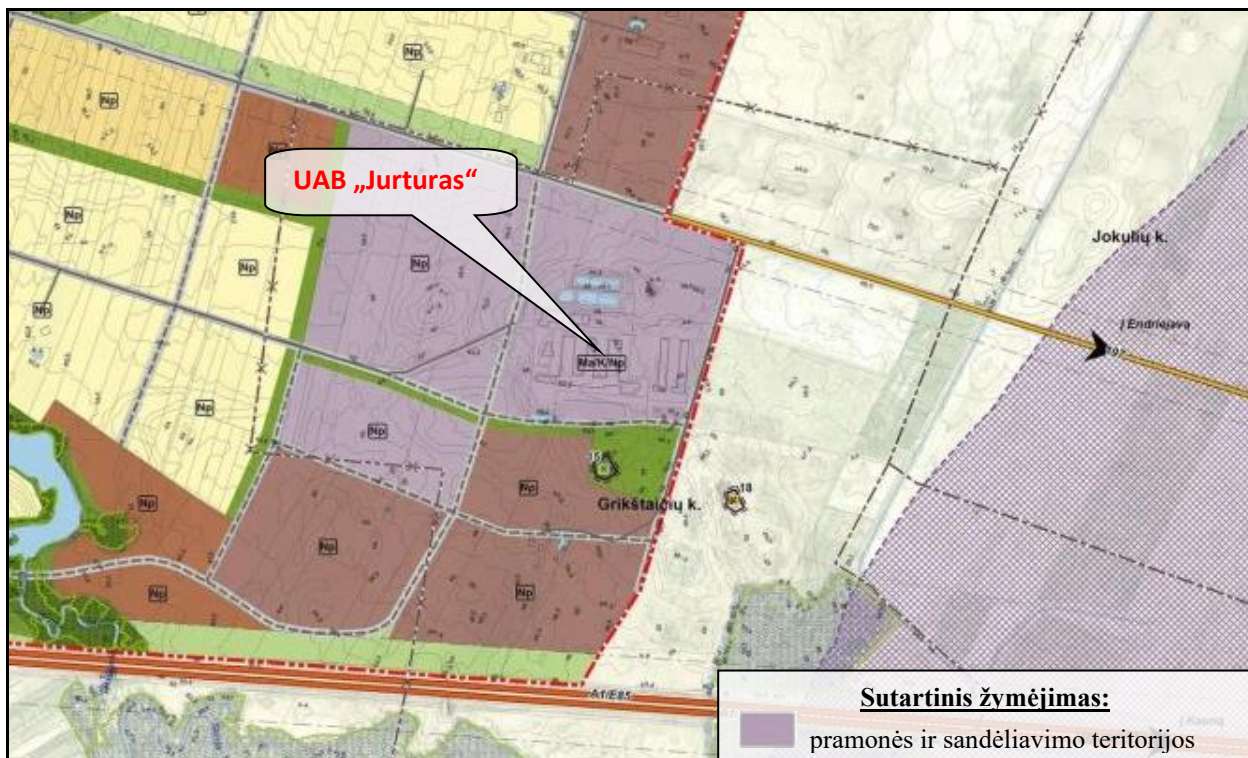
4.4 Ūkinės veiklos vietos (žemės sklypo) įvertinimas

UAB „Jurturas“ veikla vykdoma Klaipėdos apskrityje, Klaipėdos r., Grikštaičių g. 5 Vėžaičiuose nuo 2010 metų. Įmonė veiklą vykdo Vėžaičių miestelio pakraštyje. Iš visų keturių pusių – šiaurės, rytų, pietų bei vakarų, įmonės teritoriją supa dirbamos žemės, auginami rapsai, grūdinės ir kitos kultūros. Pietvakarių kryptimi UAB „Jurturas“ žemės sklype yra įmonei priklausanti priešgaisrinė kūdra. Aplink bendrovę yra gerai išvystyta kelių susisiekimo infrastruktūra.

Visuomenės sveikatos požiūriu vieta yra tinkama šiai ūkinei veiklai vykdyti, nes vykdoma ūkinė veikla tiesiogiai su rekreacijos ar visuomeninės paskirties, gyvenamosiomis teritorijomis nesiriboja. Agrarinio kraštovaizdžio teritorija retai apgyvendinta, pavienės sodybos yra 230-380 m atstumu nuo įmonės veklavietės. UAB „Jurturas“ už savo įmonės ribų jokios įtakos aplink esančioms teritorijoms, tame tarpe ir gyvenamajai aplinkai nedarys.

Vadovaujantis Klaipėdos r. savivaldybės Vėžaičių miestelio bendrojo plano patvirtinimo, patvirtinto Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2024-05-06 d. sprendimu Nr. MV-570 „Dėl Vėžaičių miestelio bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programos tvirtinimo“, nagrinėjama teritorija patenka į pramonės ir sandėliavimo teritorijos zonas.

Ištrauka iš Vėžaičių miestelio bendrojo plano pagrindinio brėžinio pateikiama 7 pav.

7 pav. Ištrauka iš Vėžaičių miestelio bendrojo plano pagrindinio brėžinio. Šaltinis: <https://klaipedos-r.lt/skyriu-informacija/architektura-ir-teritoriju-planavimas/>

UAB „Jurturas“ vykdoma ūkinė veikla – eksploatuoti netinkamų autotransporto priemonių ardymas ir autodalių sandėliavimas ir pardavimas neprieštaruja Vėžaičių miestelio bendrojo plano numatytiems sprendiniams.

UAB „Jurturas“ veikla yra vykdoma atsižvelgiant į visus aplinkosaugos ir saugos reikalavimus, jos veikla organizuota taip, kad jokia tarša nepatenka už veiklavietės sklypo ribų. Nagrinėjamas sklypas ir jame vykdoma ūkinė veikla ekologiniu požiūriu nedaro reikšmingos įtakos gretimybėse esantiems sklypams.

Artimiausia sodyba nuo UAB „Jurturas“ sklypo ribos nutolusi apie 230 m. pietų kryptimi. Viešbučių, administracinės, maitinimo, kultūros, mokslo, poilsio, gydymo, sporto, religinės paskirties pastatų artimoje aplinkoje 1 km atstumu nuo sklypo ribų nėra.

5 Planuojamos ūkinės veiklos veiksmų, darančių įtaką visuomenės sveikatai, tiesioginio ar netiesioginio poveikio kiekybinis ir kokybinis apibūdinimas ir įvertinimas

Atliekant UAB „Jurturas“ ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimą yra identifikuoti taršos šaltiniai:

- ✓ Cheminės taršos šaltiniai (oro užterštumas anglies monoksidu, azoto dioksidu, sieros dioksidu, kietosiomis dalelėmis, nemetaniniais lakiaisiais organiniais junginiais nuo mobilių autokrautuvų, sunkiųjų ir lengvųjų transporto priemonių, taip pat specifiniais teršalais nuo ūkinės veiklos);

- ✓ Fizikinės taršos šaltiniai: triukšmas nuo mobilių – autotransporto bei su ūkine veikla susijusių taršos šaltinių (technologinė įranga, kroviniš ir lengvasis autotransportas).

Šių veiksmų bei taršos šaltinių detalus aprašymas bei prognozuojami taršos dydžiai pateikiami 5.1.-5.3. skyriuose.

5.1 Planuojamos ūkinės veiklos cheminės taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas

Aplinkos oro tarša iš stacionarių taršos šaltinių

PŪV teritorijoje bus eksploatuojamas vienas stacionarus plotinis aplinkos oro taršos šaltinis (toliau – o. t. š.) *Nr. 601*. Iš jo, vykdant nuriebalinimo ir ardymo darbus patalpoje, į aplinkos orą skirsis nedideli kiekiai izopropanolio (izopropilo alkoholio, dimetilkarbinolio), žibalo (iš žibalo išsiskiriančių lakiųjų organinių junginių)/kaip anglis/, acetono (dimetilketono), 1-metoksipropanolio-2 (propilenglikolio alfa-metilo esterio), lakiųjų organinių junginių, išskyrus metaną, nediferencijuotų pagal sudėtį (atskirus junginius), pentano, baltosios alyvos (naftos).

Ūkinės veiklos teritorijoje esančių oro taršos šaltinių schema pateikta Priede Nr. 2 „Oro ir kvapo taršos šaltinių schema“.

Aplinkos oro teršalų, išsiskiriančių ūkinės veiklos metu, skaičiavimas

Ūkinės veiklos metu naudojamos šios medžiagos: rūdžių minkštiklis „Wurth“ ir riebalų valiklis „Wurth Bremseinreniger 60L“, kurių per metus sunaudojama atitinkamai 2 litrai ir 100 litrų. Priemonės naudojamos apie 1 val./savaitę, tačiau, siekiant įvertinti blogiausią situaciją, priimama, kad priemonės bus naudojamos 1 val./dieną arba 255 val./metus. Duomenys apie sunaudojamą medžiagų kiekį bei kiti teršalų emisijoms apskaičiuoti reikalingi duomenys pateikti 4 lentelėje.

Aplinkos oro teršalų emisijos iš ūkinės veiklos objekto veiklos skaičiuojamos remiantis naudojamų medžiagų saugos duomenų lapais (toliau – SDL), kurie yra pateikti PVSV ataskaitos Priede Nr. 4 „Kiti dokumentai“. Atliekant maksimalaus momentinio išmetamo į aplinkos orą teršalo kiekio skaičiavimus, buvo naudojama maksimali lakiosios medžiagos kiekio žaliavoje dalis (%) bei momentinis žaliavos sunaudojimas (g/s), o atliekant metinio teršalo kiekio skaičiavimus – vidutinė lakiosios medžiagos kiekio žaliavoje dalis % ir metinis žaliavos sunaudojimas.

4 lentelė. Išmetamų teršalų, išsiskiriančių atliekant nuriebalinimo ir ardymo darbus, skaičiavimui naudoti duomenys ir rezultatai

Naudojama medžiaga	RIEBALŲ VALIKLIS BREMSSENREINIGER 60L				
Žaliavos kiekis, g/s	0,0778				
Žaliavos kiekis, t/m	0,0714				
Žaliavos kiekis, l/s	0,0001				
Žaliavos kiekis, l/m	100				
Žaliavoje esanti lakiųjų dalis, %	100				
Tankis g/cm ³	0,714				
Tankis g/l	714				
Teršalas	Teršalo kodas	Maksimalus lakiųjų medžiagos kiekis žaliavoje, %	Vidutinis lakiųjų medžiagos kiekis žaliavoje, %	Maksimalus išmetamo teršalo kiekis, g/s	Metinis išmetamo teršalo kiekis, t/m
Lakieji organiniai junginiai, išskyrus metaną, nediferencijuoti pagal sudėtį (atskirus junginius)	308	100	95	0,07778	0,0678
Izopropanolis (izopropilo alkoholis, dimetilkarbinolis)	1108	10	5	0,00778	0,0036
Naudojama medžiaga	RŪDŽIŲ MINKŠTIKLIS ROST OFF GRAFIT				
Žaliavos kiekis, g/s	0,0016				
Žaliavos kiekis, t/m	0,0015				
Žaliavos kiekis, l/s	0,000002				
Žaliavos kiekis, l/m	2				
Žaliavoje esanti lakiųjų dalis, %	83,3				
Žaliavoje esanti lakiųjų dalis, g/s	0,0013				
Tankis, g/cm ³	0,73				
Tankis, g/l	730				
Teršalas	Teršalo kodas	Maksimalus lakiųjų medžiagos kiekis žaliavoje, %	Vidutinis lakiųjų medžiagos kiekis žaliavoje, %	Maksimalus išmetamo teršalo kiekis, g/s	Metinis išmetamo teršalo kiekis, t/m
Lakieji organiniai junginiai, išskyrus metaną, nediferencijuoti pagal sudėtį (atskirus junginius)	308	25	22,5	0,00033	0,00027
Žibalas (iš žibalo išsiskiriantys lakieji organiniai junginiai)/kaip anglis/	308*	25	22,5	0,00033	0,00027
Pentanas	308*	20	15	0,00026	0,00018
Acetonas (dimetilketonas)	65	20	15	0,00026	0,00018
Baltoji alyva (naftos)	308*	20	15	0,00026	0,00018
1-metoksipropanolis-2 (propilenglikolio alfa-metilo esteris)	308*	10	5	0,00013	0,00006

* Teršalams (lakiems organiniams junginiams), kurie neturi nustatytų teršalų kodų LR aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 408 patvirtintame Teršalų išmetimo į aplinkos orą apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos apraše (Žin., 2000, Nr. 8-213, su vėlesniais pakeitimais), nurodytas teršalo kodas - 308.

Vertinamo stacionaraus aplinkos oro taršos šaltinio fiziniai parametrai ir apskaičiuota tarša į aplinkos orą pateikta atitinkamai 5 ir 6 lentelėse.

5 lentelė. Aplinkos oro taršos šaltinių fiziniai duomenys

Taršos šaltiniai					Išmetamųjų dujų rodikliai			
Pavadinimas	Nr.	Koordinatės	Aukštis, m	Išmetimo angos matmenys, m	Srauto greitis, m/s	Temperatūra, °C	Tūrio debitas, Nm ³ /s	Teršalų išmetimo trukmė, val./m
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nuriebalinimo ir ardymo darbai patalpoje	601	X:491430,0 Y:6224573,0	5,45	30,7 x 12,8	-	-	-	255

6 lentelė. Tarša į aplinkos orą

Taršos šaltiniai		Teršalai		Numatoma (prašoma leisti) tarša		
Pavadinimas	Nr.	Pavadinimas	Kodas	Vienkartinis dydis		Metinė, t/metus
				vnt.	maks.	
1	2	3	4	5	6	7
Nuriebalinimo ir ardymo darbai patalpoje	601	Lakieji organiniai junginiai, išskyrus metaną, nediferencijuoti pagal sudėtį (atskirus junginius)	308	g/s	0,07811	0,06807
		Izopropanolis (izopropilo alkoholis, dimetilkarbinolis)	1108	g/s	0,00778	0,0036
		Žibalas (iš žibalo išsiskiriantys lakieji organiniai junginiai)/kaip anglis/	308	g/s	0,00033	0,00027
		Pentanas	308	g/s	0,00026	0,00018
		Acetonas (dimetilketonas)	65	g/s	0,00026	0,00018
		Baltoji alyva (naftos)	308	g/s	0,00026	0,00018
		1-metoksipropanolis-2 (propilenglikolio alfa-metilo esteris)	308	g/s	0,00013	0,00006
Iš viso:						0,07254

Kaip matyti iš aukščiau pateiktos lentelės, UAB „Jurturas“ ūkinės veiklos metu vykdamas nuriebalinimo ir ardymo darbus patalpoje, į aplinkos orą išsiskirs **0,07254 t/metus** teršalų.

Aplinkos oro tarša iš mobilių taršos šaltinių

Teritorijoje eksploatuojami mobilūs aplinkos oro taršos šaltiniai: du mobilūs autokrautuvai: „Toyota“ 02-7FGF30 ir „Toyota“ CBG 25, naudojančios suskystintas naftos dujas (toliau LPG), bei lengvosios (15 per parą) ir sunkiosios (1 per mėn.) autotransporto priemonės, iš kurių išsiskiria: anglies monoksidas (CO), azoto oksidai (NO_x), sieros dioksidas (SO₂), nemetanieji lakieji organiniai junginiai (NMLOJ) ir kietosios dalelės (KD_{2,5} ir KD₁₀).

Aplinkos oro teršalų emisijos skaičiavimas iš dujinių autokrautuvų

Ūkinės veiklos objekto teritorijoje eksploatuojamų dviejų dujinių autokrautuvų („Toyota“ 02-7FGF30 ir „Toyota“ CBG 25) variklių galios atitinkamai: 40 ir 38 kW. Naudojamos kuras – LPG. Autokrautuvų darbo laikas iki 1,5 valandų per savaitę, tačiau, siekiant įvertinti pačią prasčiausią situaciją, priimama, kad autokrautuvai dirba 1,5 val./parą arba 382,5 val./metus.

Išmetamų kuro degimo produktų CO, NO_x, NMLOJ ir KD emisijos skaičiuojamos vadovaujantis „EMEP/EEA emission inventory guidebook 2023“, B dalies „1.A.4. Non road mobile machinery

2023” metodika. Naudojama metodika įrašyta į aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 13 d. įsakyme Nr. 395 „Dėl į atmosferą išmetamo teršalų kiekio apskaičiavimo metodikų sąrašo patvirtinimo ir apmokestinamų teršalų kiekio nustatymo asmenims, kurie netvarko privalomosios teršalų išmetimo į aplinką apskaitos“ pateiktą galimų naudoti metodikų sąrašą.

Aplinkos oro teršalų emisijos skaičiuojamos pagal 1.A.4. „Non road mobile machinery 2023” 3-9 lentelėje pateiktus emisijų faktorius.

Metinė aplinkos oro teršalų emisija apskaičiuojama pagal formulę:

$$E_i = \sum_i (HRS \cdot P \cdot EF_i) / 10^6, t/metus$$

HRS – autokrautuvo darbo laikas, val./metus;

EF_i – atitinkamo teršalo emisijos faktorius, g/kWh;

P – variklio galia, kW.

Aplinkos oro teršalų emisijos faktoriai pateikti 7 lentelėje.

7 lentelė. Aplinkos oro teršalų emisijos faktoriai

Transporto priemonės tipas	Kuro rūšis	Aplinkos oro teršalų emisijos faktorius, g/kW			
		CO	NMLOJ	NO _x	KD
Autokrautuvas („Toyota“ 02-7FGF30)	LPG	1,5	2,2	19	0,07
Autokrautuvas („Toyota“ CBG 25)					

Suskaičiuota aplinkos oro teršalų emisija iš autokrautuvių pateikta 8 lentelėje. Momentinė emisija apskaičiuojama pagal aukščiau pateiktą krautuvo darbo laiką.

8 lentelė. Aplinkos oro teršalų emisija iš autokrautuvių

Transporto priemonės tipas	Vnt.	CO	NMLOJ	NO _x	KD
Autokrautuvas (Toyota“ 02-7FGF30)	t/metus	0,023	0,034	0,291	0,001
	g/s	0,017	0,024	0,211	0,001
Autokrautuvas (Toyota“ CBG 25)	t/metus	0,022	0,032	0,276	0,001
	g/s	0,016	0,023	0,201	0,001

Aplinkos oro teršalų emisijos skaičiavimas iš lengvųjų ir sunkiųjų autotransporto priemonių

Išmetamų autotransporto kuro degimo produktų kiekiai skaičiuojami, vadovaujantis „EMEP/EEA emission inventory guidebook-2023“, B dalies „1.A.3.b.I-IV Road transport 2019” metodika. Naudojama metodika įrašyta į aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 13 d. įsakymą Nr. 395 „Dėl į atmosferą išmetamo teršalų kiekio apskaičiavimo metodikų sąrašo patvirtinimo ir apmokestinamų teršalų kiekio nustatymo asmenims, kurie netvarko privalomosios teršalų išmetimo į aplinką apskaitos“ (Žin., 1999, Nr. 108-3159; 2005, Nr. 92-3442).

Aplinkos oro teršalų CO, NO_x, NMLOJ, KD ir SO₂ emisijos skaičiuojamos pagal „1.A.3.b.I-IV Road transport 2023” metodikos 3-5, 3-6, 3-14 ir 3-15 lentelėse pateiktus emisijų apskaičiavimo faktorius skirtus naudojant Tier 1 metodą.

Aplinkos oro teršalų emisija (g/para) apskaičiuojama pagal formulę:

$$E_i = \sum_i (L_i \cdot FC_i \cdot EF_i), g/para$$

L_i – atitinkamą kurą naudojančių autotransporto priemonių nuvažiuotas atstumas per para, įvertinant judėjimą į abi puses pirmyn ir atgal, km/para;

FC_i – atitinkamą kurą naudojančios vienos autotransporto priemonės kuro suvartojimas, kg/km;

EF_i – atitinkamą kurą naudojančioms autotransporto priemonėms būdingas aplinkos oro teršalo emisijos faktorius, g/kg kuro.

Aplinkos oro teršalų emisijos faktoriai ir atitinkamų autotransporto priemonių kuro sąnaudos pateiktos 9 lentelėje.

9 lentelė. Aplinkos oro teršalų emisijos faktoriai ir autotransporto priemonės būdingas kuro sunaudojimas

Autotransporto priemonės tipas	Kuro rūšis	Aplinkos oro teršalų emisijos faktorius, g/kg kuro					Kuro sąnaudos, kg/km
		CO	NMLOJ*	NO _x	KD	SO ₂	
Lengvieji automobiliai (<3,5 t)	Benzinas	84,7	10,05	8,73	0,03	0,005	0,07
	Dyzelinas	3,33	0,7	12,96	0,8	0,003	0,06
	Suskystintos dujos	84,7	13,64	15,2	0,0	0,0	0,0575
Sunkiasvoriai automobiliai (>3,5 t)	Dyzelinas	7,58	1,92	33,37	0,94	0,005	0,24

*NMLOJ – nemetaniniai lakūs organiniai junginiai

Kadangi aplinkos oro teršalų emisijos faktoriai tiesiogiai priklauso nuo atitinkamos kuro rūšies, kurią naudoja vertinamos autotransporto priemonės, vadovaujantis naujausiais statistiniais duomenimis, skaičiavimuose vertinama, kad 25,0 % vertinamų autotransporto priemonių naudoja benzina, 68,0 % dyzelina, o 7,0 % suskystintas dujas. Autotransporto priemonių judėjimas galimas 9 val./para, 2259 val./metus.

Aplinkos oro teršalų emisijos skaičiavimams naudoti mobilių aplinkos oro taršos šaltinių duomenys pateikti 10 lentelėje.

10 lentelė. Aplinkos oro teršalų emisijos skaičiavimams naudoti mobilių aplinkos oro taršos šaltinių duomenys

Autotransporto priemonės tipas	Autotransporto priemonių skaičius, aut./para*	Kuro rūšis	Autotransporto priemonių skaičius pagal kuro tipą, aut./para	Vidutinis vienos autotransporto priemonės nuvažiuotas atstumas, km/para	Visų autotransporto priemonių nuvažiuotas atstumas, km/para
Lengvieji automobiliai (<3,5 t) PŪV teritorijoje	30	Benzinas	3,8	1,5	1,13
		Dyzelinas	10,2		3,06
		Suskystintos dujos	1,1		0,32
Sunkiasvoriai automobiliai (>3,5 t)	2	Dyzelinas	2	0,3	0,3

* Skaičiavimuose vertinamos į ūkinės veiklos teritoriją atvykstančios lengvosios ir sunkiosios autotransporto priemonės įvertinus judėjimą į abi puses

Suskaičiuota aplinkos oro teršalų emisija iš mobilių aplinkos oro taršos šaltinių pateikta 11 lentelėje.

11 lentelė. Suskaičiuota aplinkos oro teršalų emisija iš mobilių oro taršos šaltinių

Autotransporto priemonės tipas	Matavimo vnt.	CO	NMLOJ*	NO _x	KD	SO ₂
Lengvieji automobiliai (<3,5 t)	g/d	5,24	0,86	2,08	0,13	0,001
	g/s	0,0002	0,00003	0,00006	0,000004	0,00000003
	t/metus	0,001	0,0002	0,0005	0,00003	0,0000002
Sunkiasvoriai automobiliai (>3,5 t)	g/d	0,20	0,03	0,84	0,02	0,0002
	g/s	0,000006	0,000001	0,00003	0,000001	0,00000005
	t/metus	0,00005	0,000007	0,00022	0,000005	0,0000004

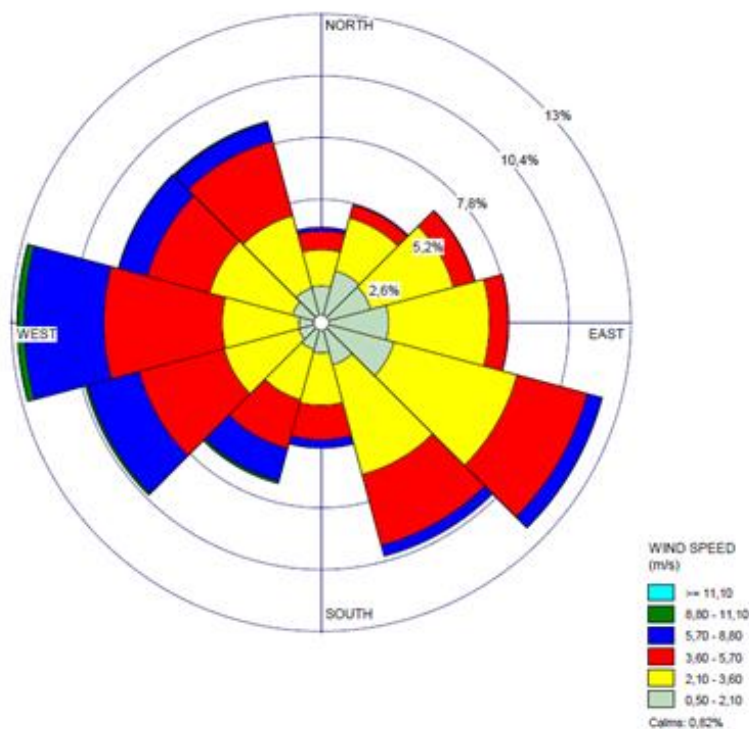
*NMLOJ – nemetaniniai lakūs organiniai junginiai

Aplinkos oro užterštumo prognozė. Aplinkos oro teršalų pažemio koncentracijos skaičiavimo rezultatai

Teršalų sklaidos skaičiavimai atlikti naudojant AERMOD View“ matematinio modeliavimo programinę įrangą, versija 12.0 (1996-2023 Lakes Environmental Software). Programos galimybės leidžia įvertinti skirtingų aplinkos oro taršos šaltinių (taškinių, linijinių, plotinių, tūrinių) išskiriamų teršalų koncentracijas bei, parinkus atitinkamus parametrus, simuliuoti iš taršos šaltinių išskiriamųjų teršalų sklaidos scenarijus. „AERMOD View“ modelis taip pat taikomas oro kokybei kontroliuoti, o jo algoritmai yra skirti pažemio sluoksniui, vėjo, turbulencijos ir temperatūros vertikaliesiems profiliams, vietovės tipams įvertinti bei valandos vidurkių koncentracijoms (1-24 val., mėnesio, metų) apskaičiuoti, todėl naudojami artimiausių meteorologijos stočių matavimo realiame laike duomenys. AERMOD View modelis yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos rekomenduojamų modelių, skirtų vertinti poveikį aplinkai, sąrašą. Gauti rezultatai palyginami tiek su Europos Sąjungos reglamentuojamomis, tiek su nustatytomis Lietuvos nacionalinėmis oro teršalų ribinėmis koncentracijos vertėmis. Siekiant užtikrinti maksimalų modelio rezultatų tikslumą, jam sukuti naudojami analizuojamai teritorijai būdingi parametrai: reljefas, meteorologija, žemėnaudos duomenys.

Teršalų pasiskirstymui aplinkoje didelę įtaką turi meteorologinės sąlygos, todėl buvo naudojama Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos (toliau – LHMT) pateikta penkerių metų (2018-2022 m) Klaipėdos meteorologijos stoties meteorologinių duomenų suvestinė teršalų skaičiavimo modeliams, kurią sudaro kas 1 valandą išmatuoti meteorologiniai elementai: oro temperatūra (°C), vėjo greitis (m/s), vėjo kryptis (0°-360°), kritulių kiekis (mm), debesuotumas.

LHMT pažymos pateiktos Priede Nr. 3 „Pažymos apie hidrometeorologines sąlygas“. Naudotos Šiaulių meteorologijos stoties vėjų rožė pateikta 8 pav.

8 pav. Klaipėdos meteorologijos stoties 2018-2022 metų vėjų rožė

Vadovaujantis teršalų sklaidos skaičiavimo modelių, foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo tvarka ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. D1-653 „Dėl teršalų sklaidos skaičiavimo modelių, foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo tvarkos ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti“ ir foninio aplinkos oro užterštumo duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti rekomendacijos, patvirtintos Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. AV-112 „Dėl foninio aplinkos oro užterštumo duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti rekomendacijų patvirtinimo“ reikalavimais, atliekant prašyme nurodytų teršalų (izopopanolio, lakiųjų organinių junginių, žibalo, acetono, 1 -metoksipropanolio-2 (propilenglikolio alfa-metilo esterio) sklaidos modeliavimą, turi būti naudojami apie ūkinės veiklos objektą, kurio poveikį aplinkos orui numatoma vertinti, visų iki 2 kilometrų atstumu esančių kitų ūkinės veiklos objektų, turinčių aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaitų, parengtų vadovaujantis Aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaitų įforminimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 340 „Dėl Aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“, duomenys. Aplinkos apsaugos agentūra rašte Nr. (30-3)-A4E-925 (2025-01-29) dėl foninių koncentracijų išdavimo (pateiktas Priede Nr. 3 „Aplinkos teršalų foninės koncentracijos“) nurodė, jog sklaidos modeliavimą atlikti neatsižvelgiant į foninę koncentraciją, kadangi aukščiau minėtuose dokumentuose nėra tokių duomenų.

Atliekant pagrindinių teršalų (anglies monoksido, azoto dioksido, kietųjų dalelių, sieros dioksido) sklaidos modeliavimą, buvo naudotos naujausios 2023 metų santykinai švarių Lietuvos kaimiškųjų vietovių aplinkos oro teršalų vidutinių metinių koncentracijų vertės, pateiktos interneto svetainėje <http://aaa.lrv.lt>, skyriuje „Foninės koncentracijos PAOV skaičiavimams“.

Oro teršalų sklaidos skaičiavimams naudotos 2023 m. Klaipėdos regiono santykinai švarių Lietuvos kaimiškųjų vietovių aplinkos oro teršalų vidutinių metinių koncentracijų vertės:

- ✓ Anglies monoksidas (CO) – 172,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- ✓ Azoto dioksidas (NO₂) – 9,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- ✓ Kietosios dalelės (KD₁₀) – 8,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- ✓ Kietosios dalelės (KD_{2,5}) – 4,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- ✓ Sieros dioksidas (SO₂) – 4,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Modeliavimo sąlygos. Oro taršos sklaidos skaičiavimuose naudotas „Nested Grid“ tipo receptorių tinkliukas. Receptorių žingsnio dydis aplink ūkinės veiklos objekto teritoriją 0-0,5 km atstumu yra 75 m, 0,5-1,0 km – 150 m, 1,0-1,5 km – 250 m. Bendras receptorių skaičius skaičiavimo lauke – 592. Oro taršos sklaidos modeliavimas atliekamas pažemio ore 1,5 m aukštyje. Oro taršos sklaidos žemėlapiai atitinka LKS-94 koordinacių sistemą.

Anglies monoksido (CO), azoto oksidų (NO_x), kietųjų dalelių (KD₁₀ ir KD_{2,5}) ir sieros dioksido (SO₂) pažemio koncentracijos lygintos su atitinkamo laikotarpio ribinėmis užterštumo vertėmis, nustatytomis 2001 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrų įsakymu Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 106-3827, su vėlesniais pakeitimais). Specifinių aplinkos oro teršalų (izopropanolio (izopropilo alkoholio, dimetilkarbinolio), žibalo (iš žibalo išsiskiriančių lakiųjų organinių junginių)/kaip anglies/, acetono (dimetilketono), 1 -metoksiopropanolio-2 (propilenglikolio alfa-metilo esterio)) pažemio koncentracijos lygintos su atitinkamo laikotarpio ribinėmis užterštumo vertėmis, nustatytomis 2000 m. spalio 30 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrų įsakymu Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. 100-3185, su vėlesniais pakeitimais).

Lakieji organiniai junginiai, išskyrus metaną, nediferencijuoti pagal sudėtį (atskirus junginius), kurių sudėtyje yra įvairūs organiniai junginiai, taip pat tokie teršalai kaip pentanas ir baltoji alyva (naftos) neturi nustatytų ribinių aplinkos oro užterštumo verčių LR aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrų 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 (LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 11 d. įsakymo Nr. D1-329/V-469 redakcija) patvirtintame Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo (Žin., 2000, Nr. 100-3185, su vėlesniais pakeitimais), todėl jų sklaida nebuvo skaičiuojama.

Skaičiuojamų pagrindinių aplinkos oro teršalų koncentracijų ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai, pateiktos 12 lentelėje, o skaičiuojamų specifinių aplinkos oro teršalų, ribojamų pagal nacionalinius kriterijus, ribinės vertės – 13 lentelėje.

12 lentelė. Aplinkos oro teršalų ribinės vertės, nustatytos žmonių sveikatos apsaugai

Teršalo pavadinimas	Ribinė vertė (RV), nustatyta žmonių sveikatos apsaugai			
	1 valandos	8 val. vidurkis	24 valandų	Metinė
Anglies monoksidas (CO)	-	10 mg/m ³	-	-
Azoto dioksidas (NO ₂)	200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	-	-	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Teršalo pavadinimas	Ribinė vertė (RV), nustatyta žmonių sveikatos apsaugai			
	1 valandos	8 val. vidurkis	24 valandų	Metinė
Kietosios dalelės (KD ₁₀)	-	-	50 µg/m ³	40 µg/m ³
Kietosios dalelės (KD _{2,5})	-	-	-	20 µg/m ³
Sieros dioksidas (SO ₂)	350 µg/m ³	-	125 µg/m ³	-

13 lentelė. Teršalų, ribojamų pagal nacionalinius kriterijus, ribinės užterštumo vertės

Teršalo pavadinimas	Ribinė aplinkos oro užterštumo vertė, mg/m ³	
	1 val. 98,5 procentilio	Vidutinė 24 val.
Izopropanolis (izopropilo alkoholis, dimetilkarbinolis)	0,6	0,6
Žibalas (iš žibalo išsiskiriantys lakieji organiniai junginiai)/kaip anglis/	1,2	-
Acetonas (dimetilketonas)	0,35	0,35
1 -metoksipropanolis-2 (propilenglikolio alfa-metilo esteris)	0,5	-

Suskaičiuotos maksimalios aplinkos oro teršalų pažemio koncentracijų vertės pateiktos 14 lentelėje.

14 lentelė. Suskaičiuotos maksimalios aplinkos oro teršalų pažemio koncentracijų vertės

Teršalas, taikomas vidurkinimo laikotarpis, skaičiuojamas procentilis	Maks. koncentracija be fonu, µg/m ³	Maks. koncentracija su fonu, µg/m ³
Pagrindiniai aplinkos oro teršalai		
Anglies monoksidas 8 val. slenkančio vidurkis	7,7	179,7
Azoto dioksidas 1 val. 99,8 procentilio	79,0	88,3
Azoto dioksidas vidutinė metinė	14,0	23,3
Kietosios dalelės (KD ₁₀) vidutinė metinė	0,04	8,3
Kietosios dalelės (KD ₁₀) 24 val. 90,4 procentilio	0,07	8,4
Kietosios dalelės (KD _{2,5}) vidutinė metinė	0,02	4,2
Sieros dioksidas 1 val. 99,7 procentilio	0,000007	4,5
Sieros dioksidas 24 val. 99,2 procentilio	0,000002 ¹	4,5 ¹
Specifiniai aplinkos oro teršalai		
Izopropanolis (izopropilo alkoholis, dimetilkarbinolis) 1 val. 98,5 procentilio	0,56	-
Izopropanolis (izopropilo alkoholis, dimetilkarbinolis) 24 val.	0,5	-
Žibalas (iš žibalo išsiskiriantys lakieji organiniai junginiai)/kaip anglis/ 1 val. 98,5 procentilio	0,05	-
Acetonas (dimetilketonas) 1 val. 98,5 procentilio	0,04	-
Acetonas (dimetilketonas) 24 val.	0,03	-
1 -metoksipropanolis-2 (propilenglikolio alfa-metilo esteris) 1 val. 98,5 procentilio	0,02	-

¹ SO₂ 24 valandų 99,2 procentilio sklaidos žemėlapiui nepateikiami, kadangi suskaičiuota koncentracija aplinkos ore be fonu yra labai maža ir programinė įranga negali sugeneruoti teršalų sklaidos žemėlapių. Kadangi suskaičiuota SO₂ 24 valandų 99,2 procentilio koncentracija aplinkos ore be fonu yra labai maža, todėl ūkinės veiklos įtakos foninei koncentracijai nėra, t.y. aplinkos oro užterštumą sieros dioksidu sudaro tik foninė tarša (2023 metų santykinai švarių Lietuvos kaimiškųjų vietovių SO₂ vidutinė metinė koncentracija)

Maksimalios teršalų pažemio koncentracijos, kurios gautos vertinamo ūkinės veiklos objekto teritorijoje, bet ne aplinkos ore, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatyme (aplinkos oras – troposferos oras (ne patalpų), išskyrus darbo aplinkos darbovietėse orą, kuriam taikomi socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai ir su kuriuo kiti visuomenės nariai įprastai sąlyčio

neturi), yra nelygintinos su ribinėmis aplinkos oro užterštumo vertėmis. Su ribinėmis oro užterštumo vertėmis lyginamos tik teršalų pažemio koncentracijos, gautos aplinkos ore už vertinamo ūkinės veiklos objekto teritorijos ribų ir (ar) ties jomis.

Pagal 2000 m. spalio 30 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrų įsakymo Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“ 4-ą punktą, vertinant ūkinės veiklos, iš kurios išmetamas teršalas, kuriam nustatytos dvi ribinės aplinkos oro užterštumo vertės, poveikį aplinkos orui, išskyrus gyvenamosios aplinkos, kurortų bei kurortinių teritorijų statusą turinčių gyvenamųjų vietovių aplinkos orą, taikoma pusės valandos ribinė aplinkos oro užterštumo vertė. Gyvenamosios aplinkos ir kurortų bei kurortinių teritorijų statusą turinčių gyvenamųjų vietovių aplinkos orui taikomos abi ribinės aplinkos oro užterštumo vertės. Todėl specifinių aplinkos oro teršalų 1 val. 98,5 procentilio koncentracijos vertinamos aplinkos ore už ūkinės veiklos objekto teritorijos ribų, o vidutinės 24 val. koncentracijos nagrinėjamos tik artimiausios gyvenamosios aplinkos ore, ne didesniu nei 40 m atstumu nuo gyvenamosios paskirties pastato, kaip nurodoma įsakymo 5-ame punkte.

Apibendrintos oro teršalų sklaidos skaičiavimo rezultatų pažemio koncentracijų vertės aplinkos ore pateiktos 15 lentelėje.

15 lentelė. Suskaičiuotos aplinkos oro teršalų pažemio koncentracijos aplinkos ore

Teršalas, taikomas vidurkinimo laikotarpis, skaičiuojamas procentilis	Koncentracija aplinkos ore be fono		Koncentracija aplinkos ore su fonu	
	µg/m ³	RV dalis, %	µg/m ³	RV dalis, %
Pagrindiniai aplinkos oro teršalai				
Anglies monoksidas 8 val. slenkančio vidurkio	5,7	0,06	178,8	1,8
Azoto dioksidas 1 val. 99,8 procentilio	60,4	30,2	69,7	34,9
Azoto dioksidas vidutinė metinė	13,3	33,3	22,5	56,3
Kietosios dalelės (KD ₁₀) vidutinė metinė	0,03	0,1	8,3	20,8
Kietosios dalelės (KD ₁₀) 24 val. 90,4 procentilio	0,05	0,1	8,3	16,6
Kietosios dalelės (KD _{2.5}) vidutinė metinė	0,01	0,1	4,2	21,0
Sieros dioksidas 1 val. 99,7 procentilio	0,00001	0,000003	4,5	1,3
Sieros dioksidas 24 val. 99,2 procentilio	0,000001	0,000001	4,5	3,6
Specifiniai aplinkos oro teršalai				
Izopropanolis (izopropilo alkoholis, dimetilkarbinolis) 1 val. 98,5 procentilio	0,31	0,052	-	-
Izopropanolis (izopropilo alkoholis, dimetilkarbinolis) 24 val.	0,21	0,035	-	-
Žibalas (iš žibalo išsiskiriantys lakieji organiniai junginiai)/kaip anglis/ 1 val. 98,5 procentilio	0,03	0,003	-	-
Acetonas (dimetilketonas) 1 val. 98,5 procentilio	0,02	0,006	-	-
Acetonas (dimetilketonas) 24 val.	0,02	0,006	-	-
1 -metoksipropanolis-2 (propilenglikolio alfa-metilo esteris) 1 val. 98,5 procentilio	0,01	0,003	-	-

Nagrinėtų aplinkos oro teršalų koncentracijos sklaidos žemėlapiai pateikti Priede Nr. 3 „Pagrindinių aplinkos oro teršalų sklaidos žemėlapiai“ ir „Specifinių aplinkos oro teršalų sklaidos žemėlapiai“.

IŠVADOS

Nustatyta, kad anglies monoksido (CO), azoto dioksido (NO₂), sieros dioksido (SO₂), kietųjų dalelių (KD₁₀ ir KD_{2,5}) tiek be fono, tiek su fonu, specifinių aplinkos oro teršalų 1 val. koncentracija be fono aplinkos ore už PŪV sklypo ribų bei specifinių aplinkos oro teršalų 24 val. suskaičiuota koncentracija be fono artimiausios gyvenamosios aplinkos ore neviršys aplinkos oro užterštumo normų, nustatytų 2001 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrų įsakymu Nr. 591/640 „Dėl aplinkos oro užterštumo normų nustatymo“ ir 2000 m. spalio 30 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ir sveikatos apsaugos ministrų įsakymu Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“.

5.2 Galimas planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, atsižvelgiant į ūkinės veiklos metu į aplinką skleidžiamus kvapus

Aplinkos kvapo taršos šaltiniai

UAB „Jurturas“ teritorijoje bus eksploatuojami taršos šaltiniai, iš kurių išsiskirs kvapo emisija:

- ✓ dujiniai (LPG) autokrautuvai;
- ✓ lengvosios ir sunkiosios autotransporto priemonės;
- ✓ stacionarus neorganizuotas plotinis o. t. š. **Nr. 601** (nuriebalinimo ir ardymo darbai patalpoje).

Vertinamo stacionaraus plotinio aplinkos kvapo taršos šaltinio, sutampančio su aplinkos oro taršos šaltiniu, fiziniai parametrai pateikti 5 lentelėje. Apskaičiuota kvapo emisija iš visų aukščiau išvardintų kvapo šaltinių į aplinkos orą pateikta 16 lentelėje.

Kvapo emisijos skaičiavimai

Kvapo emisija iš nagrinėjamų oro taršos šaltinių apskaičiuojama vadovaujantis dokumente „Kvapų valdymo metodinės rekomendacijos“ pateiktomis kvapo slenkščio vertėmis ppm: azoto dioksidas – 0,186 ppm, sieros dioksidas – 0,708 ppm, izopropanolis – 0,44 ppm.

Kvapo emisija OUE/s skaičiuojama pagal formulę:

$$P = \frac{MV \cdot 1000}{Y}, OUE/s$$

MV – maksimali teršalo skleidžiama tarša, g/s;

Y – kvapo slenkstis, mg/m³.

Kvapo slenkščio vertės perskaičiavimui iš ppm į mg/m³ naudojama formulė:

$$Y = \frac{X_{ppm} \cdot M}{24,04}, mg/m^3$$

X_{ppm} – kvapo slenkstis, ppm;

M – molekulinė masė, g/mol.

Suskaičiuota kvapo emisija ir skaičiavimams naudoti duomenys pateikti 16 lentelėje.

16 lentelė. Kvapo emisijos skaičiavimo duomenys

Taršos šaltinis	Teršalas	Momentinė emisija, g/s	Kvapo slenkstis, ppm	Kvapo slenkstis, mg/m ³	Apskaičiuota kvapo emisija, OU _E /s
Autokrautuvai	Azoto dioksidas (NO ₂)	0,412	0,186	0,36	1143,5
Iš viso					1143,5
Mobilūs o. t. š.	Azoto dioksidas (NO ₂)	0,00009	0,186	0,36	0,3
	Sieros dioksidas (SO ₂)	0,00000004	0,708	1,89	0,0001
Iš viso:					0,3
Plotinis o. t. š. Nr. 601.	Izopropanolis (izopropilo alkoholis, dimetilkarbinolis)	0,0078	0,44	1,1	7,1
	Acetonas (dimetilketonas)	0,0003	-	13,9*	0,02
Iš viso:					7,1

*-Kvapo slenkščio vertė priimta pagal Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“ priedą „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“

Kvapo koncentracijos skaičiavimo rezultatai pažemio ore

UAB „Jurturas“ nagrinėjamos veiklos Grikštaičių g. 5, Vėžaičiuose, Klaipėdos r. sav., aplinkos kvapo sklaidos skaičiavimai atlikti naudojant „AERMOD View“ matematinio modeliavimo programinę įrangą, versija 12.0 (1996-2023 Lakes Environmental Software).

AERMOD View programa skaičiuojama 1 valandos kvapo koncentracijos pasiskirstymas, pritaikant 98,08 procentilį. Gauti rezultatai lyginami su 2010 m. spalio 4 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakyme Nr. V-885 Lietuvos higienos norma HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ nurodyta kvapo koncentracijos ribine verte - 8 OU_E/m³. Tačiau vadovaujantis 2023 m. rugsėjo 22 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-959 dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“ pakeitimu, didžiausia leidžiama kvapo koncentracija gyvenamosios aplinkos ore nuo 2024 m. sausio 1 d. neturi viršyti 5 OU_E/m³.

Kvapo sklaidos skaičiavimams buvo naudojama LHMT pateikta penkerių metų (2018-2022 m.) Klaipėdos meteorologijos stoties meteorologinių duomenų suvestinė teršalų skaičiavimo modeliams, kurią sudaro kas 1 valandą išmatuoti meteorologiniai elementai: oro temperatūra (°C), vėjo greitis (m/s), vėjo kryptis (0°- 360°), kritulių kiekis (mm). Debesuotumas (balais) matuojamas kas 3 val. 8 arba 5 kartus per parą. LHMT pažymos pateiktos Priede Nr. 3 „Pažymos apie hidrometeorologines sąlygas“.

Apibendrinta kvapo sklaidos skaičiavimo maksimali koncentracijos vertė pažemio ore pateikta 17 lentelėje. Kvapo sklaidos skaičiavimo rezultatai artimiausios gyvenamosios aplinkos ore pateikta 18 lentelėje.

17 lentelė. Suskaičiuota maksimali kvapo pažemio koncentracija

Teršalas, taikomas vidurkinimo laikotarpis, skaičiuojamas procentilis	Maks. koncentracija be fono, OU_E/m^3
Kvapo 1 val. 98,08 procentilio	0,0004

18 lentelė. Suskaičiuota kvapo koncentracija artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje

Kvapo koncentracijos vertinimo vieta	Suskaičiuota kvapo koncentracija be fono, OU_E/m^3
Viežaičių k, Grikštaičių g. 17	0

Suskaičiuota maksimali kvapo koncentracija ($0,0004 OU_E/m^3$) susidaro ūkinės veiklos teritorijoje.

Suskaičiuota kvapo koncentracija artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje – 0 ir neviršija leidžiamos ribinės kvapo vertės – $8 OU_E/m^3$, o taip pat pagal 2023 m. rugsėjo 22 d. patvirtintas HN 121:2010 pataisas nuo 2026 m. sausio 1d. įsigaliosiančios $5 OU_E/m^3$ ribinės vertės.

Modeliavimo sąlygos. Kvapo sklaidos skaičiavimuose naudotas „Nested Grid“ tipo receptorių tinkliukas. Receptorių žingsnio dydis aplink ūkinės veiklos objekto teritoriją 0-0,5 km atstumu yra 75 m, 0,5-1,0 km – 150 m, 1,0-1,5 km – 250 m. Bendras receptorių skaičius skaičiavimo lauke – 592. Oro taršos sklaidos modeliavimas atliekamas pažemio ore 1,5 m aukštyje. Oro taršos sklaidos žemėlapiai atitinka LKS-94 koordinatų sistemą.

Kvapo koncentracijos sklaidos žemėlapiai pateikti Priede Nr. 3 „Kvapo sklaidos žemėlapiai“.

IŠVADOS

Suskaičiuota maksimali kvapo koncentracija gali siekti $0,0004 OU_E/m^3$ ir susidaro ūkinės veiklos teritorijoje. Artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje kvapo koncentracija 0 ir neviršija leidžiamos ribinės kvapo vertės – $8 OU_E/m^3$, o taip pat pagal 2023 m. rugsėjo 22 d. patvirtintas HN 121:2010 pataisas nuo 2026 m. sausio 1 d. įsigaliosiančios $5 OU_E/m^3$ ribinės vertės.

5.3 Fizikinės taršos, galinčios daryti poveikį visuomenės sveikatai, vertinimas

UAB „Jurturas“ Grikštaičių g. 5, Vėžaičiai, Klaipėdos r. sav. (toliau – ūkinės veiklos objektas) ūkinės veiklos sukeliama triukšmo sklaidos skaičiavimai atlikti kompiuterine programa „Data-Kustik“ CadnaA (Computer Aided Noise Abatement) (versija 2023 MR 2).

Triukšmo sklaidos skaičiavimuose įvertinti stacionarūs bei mobilūs triukšmo šaltiniai, kurie yra eksploatuojami ūkinės veiklos objekto teritorijoje. Skaičiuojamas tik L_{dienes} (7-19 val.) triukšmo lygis, kadangi ūkinės veiklos objekto teritorijoje veikla vykdoma dienos metu nuo 8 val. iki 17 val.

Stacionarių ir mobilių triukšmo šaltinių schema pateikta Priede Nr. 2 („Stacionarių ir mobilių triukšmo šaltinių schema“).

5.3.1. Planuojamų įrengti (įrengtų) stacionarių triukšmo šaltinių sklaidžiamo triukšmo emisijos duomenys

Informacija apie vertintus stacionarius triukšmo šaltinius

Esamų stacionarių įrenginių sukeliamas triukšmo lygis vertinamas pagal gamintojo deklaruojamus duomenis: garso galios lygį (L_{WA} dB(A)) ar garso slėgio lygį (L_{pA} dB(A)) atitinkamu atstumu nuo įrenginio. Jei techninėje dokumentacijoje pateiktas tik garso slėgio lygis L_{pA} , triukšmo sklaidos skaičiavimuose, vertinant įrenginių sklaidžiamą triukšmą, naudojamas perskaičiuotas įrenginių sklaidžiamas garso galios lygis L_{WA} , kad modeliavimo rezultatai atitiktų gamintojo nurodomą garso slėgio lygį L_{pA} atitinkamu atstumu. Išoriniai stacionarūs įrenginiai vertinami kaip taškiniai triukšmo šaltiniai. Išorinių stacionarių triukšmo šaltinių duomenys pateikti 19 lentelėje.

19 lentelė. Pastato išorės aplinkoje eksploatuojami stacionarūs įrenginiai

Stacionaraus triukšmo šaltinio pavadinimas ir (ar) žymėjimas	Įrenginių skaičius, vnt.	Garso galios lygis, L_{WA} , dB(A)	Garso slėgio lygis, L_{pA} , dB	Veikimo laikas, min diena/vakaras/naktis
Kondicionieriaus ventiliatorius „Mitsubishi SRC60ZSX-W1“	2	65 dB(A)	-	540 / - / -

Kadangi įmonės darbo laikas darbo dienomis yra nuo 8 val. iki 17 val., priimamas blogiausias kondicionierių veikimo laiko scenarijus: kondicionieriai eksploatuojami 540 min. per dieną. Kondicionierių techninė specifikacija pateikta priede Nr. 3 „Triukšmo šaltinių techninės specifikacijos“.

Įrenginių, kurie yra uždaroje patalpoje ar pastatuose, sukeliamas triukšmo lygis vertinamas pagal gamintojo ar analogiško įrenginio deklaruojamą garso galios lygį (L_{WA} dB(A)) ir garso slėgio lygį (L_{pA} dB(A)) atitinkamu atstumu nuo įrenginio. Kadangi vertinant triukšmo sklaidimą iš patalpos į aplinką naudojamas tik garso slėgio lygis L_{pA} , todėl garso galios lygis L_{WA} perskaičiuojamas į garso slėgio lygį 1,0 m atstumu nuo įrenginio. Vienoje patalpoje ar pastate esančių įrenginių sukeliamas triukšmas sumuojamas įvertinant patalpą ar pastatą kaip stacionarų erdvinį triukšmo šaltinį. Skaičiuojant iš patalpų į aplinką sklindantį triukšmą, vertinamas išorinių pastato atitvarų garso izoliacijos rodiklis R_w , dB:

- ✓ Ardymo/demontavimo pastato išorinės atitvaros yra iš plytų mūro, kurio garso izoliacijos rodiklis R_w yra 40 dB. Pastato ir (ar) patalpos akustinės charakteristikos įvertintos vadovaujantis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos generalinio direktoriaus 2010 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. V-88 „Aplinkosauginių priemonių projektavimo, įdiegimo ir priežiūros rekomendacijos. Kelių eismo triukšmo mažinimas APR-T 10“ 13-oje lentelėje pateiktais duomenimis.

Triukšmo šaltinių, kurie eksploatuojami uždaroje patalpoje, duomenys pateikti 20 lentelėje.

20 lentelė. Vidaus patalpos ir (ar) pastatai, kuriuose eksploatuojami triukšmo šaltiniai

Vidaus patalpa ir (ar) pastatas	Triukšmo šaltinis	Garso slėgio lygis, L_{pA} , dB(A)	Suminis patalpos garso slėgio lygis, L_{pA} , dB(A)	Išorinių atitvarų garso izoliacija R_w , dB	Triukšmo šaltinio veikimo laikas diena / vakaras / naktis, min.
Ardymo / demontavimo patalpa	Autokrautavas „Toyota“ 02-7FGF30	78,0 dB(A)	97,9	40	90 / - / -
	Autokrautavas „Toyota“ CBG 25	77,0 dB(A)		40	90 / - / -
	Kompresorius Boger	76,0 dB(A)		40	80 / - / -
	Padangų demontavimo įrenginys	67 dB(A)		40	90 / - / -
	Akumulatorinis smūginis veržliasukis MAKITA DTW251Z	90,0 dB(A)		40	240 / - / -
	Pneumatinis smūginis veržliasukis ANI405 Pneumatic Air 1/2” Impact Wrench	97,66 dB(A)		40	80 / - / -

Autokrautuvai ūkinės veiklos objekto teritorijoje įprastai eksploatuojami 90 minučių per savaitę, o padangų demontavimo įrenginys taip pat dirba 90 minučių per savaitę. Kompresorius ir pneumatinis smūginis veržliasukis veikia po 80 minučių per dieną, o akumulatorinis smūginis veržliasukis – 240 minučių per dieną. Tačiau triukšmo sklaidos skaičiavimai atlikti priimant blogiausią galimą scenarijų, kuriame visi šie įrenginiai vertinami kaip veikiantys 240 minučių per dieną. Visi vertinime naudoti duomenys bei techninės įrenginių specifikacijos pateikti priede Nr. 3 („Triukšmo šaltinių techninės specifikacijos“).

Kaip stacionarūs plotiniai triukšmo šaltiniai vertinamos ir lengvųjų autotransporto priemonių antžeminės stovėjimo aikštelės, į kurias atvyksta įmonės darbuotojai. Lengvųjų autotransporto priemonių antžeminių stovėjimo aikštelių duomenys pateikti 21 lentelėje.

21 lentelė. Lengvųjų autotransporto priemonių antžeminių stovėjimo aikštelių duomenys

Stacionaraus triukšmo šaltinio pavadinimas ir (ar) žymėjimas	Bendras stovėjimo vietų skaičius, vnt.	Aut. pasikeitimas dienos (7-19 val.) metu	Aut. pasikeitimas vakaro (19-22 val.) metu	Aut. pasikeitimas nakties (22-7 val.) metu
Lengvojo autotransporto stovėjimo aikštelės	42	0,06	-	-

Informacija apie vertintus mobilius triukšmo šaltinius

Į ūkinės veiklos teritoriją atvykstančio ir (ar) išvykstančio lengvojo ir sunkiojo autotransporto srautai pateikti 22 lentelėje. Autotransporto priemonių judėjimo keliai ūkinės veiklos objekto teritorijoje vertinami kaip linijiniai triukšmo šaltiniai.

22 lentelė. Lengvųjų ir sunkiųjų autotransporto priemonių srautai

Autotransporto priemonės tipas ir (ar) paskirtis	Skaičius dienos (7-19 val.) metu, vnt.	Skaičius vakaro (7-19 val.) metu, vnt.	Skaičius nakties (7-19 val.) metu, vnt.
Lengvasis autotransportas (darbuotojai)	15	-	-
Sunkusis autotransportas (aptarnaujantis)	1	-	-

Autotransporto priemonių judėjimo greitis ūkinės veiklos objekto teritorijoje iki 20 km/h, važiojamosios kelio dalies paviršiaus danga – asfaltas.

Kaip mobilūs linijiniai triukšmo šaltiniai vertinami autokrautuvai judantys ūkinės veiklos objekto teritorijos išorės aplinkoje. Autokrautuvų sukeliamas triukšmo lygis vertinamas pagal gamintojo deklaruojamus duomenis: garso galios lygį (L_{WA} dB(A)) ar garso slėgio lygį (L_{pA} dB(A)) atitinkamu atstumu nuo įrenginio. Jei techninėje dokumentacijoje pateiktas tik garso slėgio lygis L_{pA} , triukšmo sklaidos skaičiavimuose vertinant įrenginių skleidžiamą triukšmą naudojamas perskaiciuotas įrenginių skleidžiamas garso galios lygis L_{WA} , kad modeliavimo rezultatai atitiktų gamintojo nurodomą garso slėgio lygį L_{pA} atitinkamu atstumu. Autokrautuvų judėjimo trajektorijos vertinamos kaip linijiniai triukšmo šaltiniai. Linijinių triukšmo šaltinių, akustiniai duomenys pateikti 23 lentelėje.

23 lentelė. Ūkinės veiklos objekto teritorijoje eksploatuojami mobilūs triukšmo šaltiniai

Autokrautuvas	Darbo vieta	Garso galios lygis, L_{WA} , dB(A)	Garso slėgio lygis, L_{pA} , dB	Triukšmo šaltinio veikimo laikas diena / vakaras / naktis, min.
Autokrautuvas „Toyota“ 02-7FGF30	Lauko teritorija	86,0 dB(A)	78,0 dB(A)	90 / - / -
Autokrautuvas „Toyota“ CBG 25	Lauko teritorija	85,0 dB(A)	77,0 dB(A)	90 / - / -

Autokrautuvų techninės specifikacijos pateiktos priede Nr. 3 „Triukšmo šaltinių techninės specifikacijos“.

Įmonės ūkinės veiklos sukeliamas triukšmas

Triukšmo lygis gyvenamojoje aplinkoje. Ūkinės veiklos sukeliamas L_{dienos} triukšmo lygis vertinamas artimiausio esamo gyvenamosios paskirties pastato Grikštaičių g. 17, Vėžaičiai, Klaipėdos r. sav. aplinkoje. Gyvenamosios paskirties pastatas yra mažaaukštės statybos, todėl triukšmo lygis jo aplinkoje vertinamas 1,5 m. aukštyje nuo žemės paviršiaus.

Ūkinės veiklos sukeliama triukšmo lygio rezultatai artimiausio gyvenamosios paskirties pastato aplinkoje pateikti 24 lentelėje.

24 lentelė. Ūkinės veiklos sukeliamas triukšmo lygis artimiausioje esamoje gyvenamojoje aplinkoje

Gyvenamosios paskirties pastatai, adresas	Suskaiciuotas triukšmo lygis, dB(A)		
	Diena LL ¹ 55 dB(A)	Vakaras LL ¹ 50 dB(A)	Naktis LL ¹ 45 dB(A)
Triukšmo sklaidos skaičiavimo aukštis 1,5 m			
Grikštaičių g. 17	23	-	-

¹LL – leidžiamo triukšmo lygio ribinis dydis

Nustatyta, kad ūkinės veiklos sukeliamas L_{dienos} triukšmo lygis artimiausio esamo gyvenamosios paskirties pastato aplinkoje neviršija triukšmo ribinių dydžių, reglamentuojamų ūkinės veiklos objektams pagal HN 33:2011 1-os lentelės 4-ą punktą.

Ūkinės veiklos sukeliama triukšmo sklaidos žemėlapis pateikiamas Priede Nr. 3 („Ūkinės veiklos triukšmo sklaidos žemėlapis“).

Triukšmo lygis ties ūkinės veiklos objekto žemės sklypo ribomis.

Siekiant nustatyti SAZ dydį, ūkinės veiklos sukeliamas L_{dienos} triukšmo lygis vertinamas ties ūkinės veiklos objekto žemės sklypo ribomis. Triukšmo sklaida skaičiuojama 1,5 m. aukštyje nuo žemės paviršiaus. Ūkinės veiklos sukeliama triukšmo lygio rezultatai ties žemės sklypo ribomis pateikti 25 lentelėje.

25 lentelė. Ūkinės veiklos sukeliamas triukšmas ties žemės sklypų ribomis

Ūkinės veiklos sklypo riba	Suskaiciuotas triukšmo lygis, dB(A)		
	Diena LL ¹ 55 dB(A)	Vakaras LL ¹ 50 dB(A)	Naktis LL ¹ 45 dB(A)
Triukšmo sklaidos skaičiavimo aukštis 1,5 m			
Šiaurinė sklypo riba	9-28	-	-
Rytinė sklypo riba	28-54	-	-
Pietinė sklypo riba	29-39	-	-
Vakarinė sklypo riba	9-29	-	-

¹LL – leidžiamo triukšmo lygio ribinis dydis;

Nustatyta, kad ūkinės veiklos sukeliamas L_{dienos} triukšmo lygis ties žemės sklypų ribomis (neįtraukiant privataus asmens atidalintos sklypo (A) dalies) neviršija triukšmo ribinio dydžio, reglamentuojamo ūkinės veiklos objektams pagal HN 33:2011 1-os lentelės 4-ą punktą.

Atsižvelgiant į gautus ūkinės veiklos triukšmo sklaidos skaičiavimo rezultatus, SAZ ribas rekomenduojama nustatyti ir sutapatinti su Grikštaičių g. 5, Vėžaičiai, Klaipėdos r. sav., žemės sklypų ribomis, neįtraukiant privataus asmens (bendrasavininko) atidalintos sklypo (A) dalies, kaip nurodyta sklypo atidalinimo plane.

Ūkinės veiklos sukeliama triukšmo sklaidos žemėlapiai pateikiami Priede Nr. 3 („Ūkinės veiklos triukšmo sklaidos žemėlapiai“).

5.3.2. Įmonės ir su ja susijusių (atvežančių žaliavas, išvežančių produkciją ir pan.) mobiliųjų triukšmo šaltinių spinduliuojamo triukšmo duomenys

Autotransporto, pravažiuojančio viešojo naudojimo gatvėmis, sukeliamas triukšmo lygis nevertinamas, kadangi pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymo Nr. V-491 „Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodi-

niai nurodymai“ reikalavimus SAZ nustatoma nuo stacionarių ir mobilių triukšmo šaltinių, eksploatuojamų vertinamo ūkinės veiklos objekto žemės sklypo ribose.

Taip pat, esamas lengvųjų ir sunkiųjų autotransporto priemonių srautas viešojo naudojimosi gatvėse po ūkinės veiklos objekto SAZ nustatymo nesikeis.

Išvados:

- ✓ Nustatyta, kad ūkinės veiklos sukeliamas L_{dienos} triukšmo lygis artimiausio esamo gyvenamosios paskirties pastato aplinkoje neviršija triukšmo ribinio dydžio, reglamentuojamo ūkinės veiklos objektams pagal HN 33:2011 1-os lentelės 4-ą punktą.
- ✓ Nustatyta, kad ūkinės veiklos sukeliamas L_{dienos} triukšmo lygis ties ūkinės veiklos žemės sklypų ribomis neviršija triukšmo ribinio dydžio, reglamentuojamo ūkinės veiklos objektams pagal HN 33:2011 1-os lentelės 4-ą punktą.
- ✓ L_{vakaro} ir $L_{nakties}$ triukšmo lygis nenagrinėjamas kadangi ūkinė veikla vykdoma tik dienos metu.

5.3.3. Naudota skaičiavimams triukšmo sklaidos modeliavimo programinė įranga ir sąlygos

Ūkinės veiklos bei autotransporto sukeliama triukšmo sklaidos skaičiavimai atlikti kompiuterine programa „DataKustik“ CadnaA (Computer Aided Noise Abatement) (versija 2019 MR 2).

Programos CadnaA galimybės leidžia modeliuoti pačius įvairiausias scenarijus, pasirenkant vieno ar kelių tipų triukšmo šaltinius, įvertinant pastatų, kelių, tiltų ar viadukų bei kitų inžinerinių statinių akustinius parametrus, atsižvelgiant į teritorijos reljefą, meteorologines sąlygas bei kitus aplinkos parametrus. Programa taip pat gali įvertinti triukšmo mažinimo priemonių konstrukcines savybes, garso izoliacijos indeksą, atspindžio ar absorbcijos koeficientus. Programos CadnaA pagalba galima greitai atlikti skirtingų infrastruktūros vystymo scenarijų sukeliama triukšmo sklaidos skaičiavimus, palyginti rezultatus bei pasirinkti geriausią teritorijos plėtros ar triukšmo mažinimo priemonių variantą.

Naudotas skaičiavimo standartas. Programa CadnaA, yra įtraukta į LR Aplinkos ministerijos rekomenduojamų modelių, skirtų vertinti poveikį aplinkai, sąrašą. Programos veikimas pagrįstas Europos Sąjungos patvirtintomis metodikomis (kelių transportui – NMPB-Routes-96, pramonei – ISO 9613, geležinkeliams – SRM II, bei oro transportui – ECAC. Doc. 29) bei Europos Parlamento ir Tarybos Aplinkos direktyva 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo.

Triukšmo lygis skaičiuojamas įvertinant transporto eismo intensyvumą, taškinių bei plotinių triukšmo šaltinių skleidžiamą triukšmą. Programos pagalba galima greitai atlikti skirtingų ūkinės veiklos bei infrastruktūros vystymo scenarijų (kintamieji: eismo intensyvumas, greitis, sunkiųjų ir lengvųjų transporto priemonių procentinė dalis skaičiuojamame sraute) įtakojamo triukšmo sklaidos skaičiavimus, palyginti rezultatus bei pasirinkti geriausią teritorijos plėtros, statinių ar triukšmo mažinimo priemonių variantą.

Gauti triukšmo lygio skaičiavimo rezultatai atvaizduojami žemėlapiuose skirtingų spalvų izolinijomis 5 dB(A) intervalu. Triukšmo lygio vertės skirtumas tarp izolinių – 1 dB(A).

Modeliavimo sąlygos:

Vietovės meteorologinės sąlygos. Vietovės meteorologinės sąlygos įvertintos naudojant Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos (toliau – LHMT) pateiktą penkerių metų (2018-01-01–2022-12-31) Klaipėdos meteorologijos stoties meteorologinių duomenų suvestinę, kurią sudaro kas 1 valandą, kas 3 valandas ir kas 6 valandas išmatuoti meteorologiniai elementai, turintys įtakos triukšmo sklaidai: vėjo greitis (m/s), vėjo kryptis (0°-360°). Vėjo pasikartotinumą kryptis vertinama intervalais kas 30° (345°-15°; 15°-45°...). Kitos meteorologinės sąlygos priimamoms standartinės: vidutinė metinė aplinkos temperatūra – 6,0 °C, o santykinis drėgnumas – 80,0 %;

Modeliavimo teritorijos dydis, triukšmo sklaidos žingsnio dydis ir mastelis. Triukšmo sklaidos skaičiavimo žingsnio dydis vertinant ūkinės veiklos objekto sukeliama triukšmą – dx(m): 2; dy(m): 2. Sklaidos žemėlapių mastelis M 1:3500. Triukšmo sklaidos žemėlapiai atitinka LKS 94 koordinacijų sistemą;

Kitos modeliavimo sąlygos. Modeliuojamos teritorijos žemės paviršiaus atspindžio ar sugerties potencialas (toliau – G) 0,5 (žemos pievos ir vejos, parkai ir miškai, kur nėra vešlios augmenijos žemės lygyje);

Gauti triukšmo lygio skaičiavimo rezultatai atvaizduojami triukšmo sklaidos žemėlapiuose skirtingų spalvų izolinijomis 5 dB(A) intervalu. Triukšmo lygio vertės skirtumas tarp izolinių yra 1 dB(A).

Prognozuojamas triukšmo lygis vertinamas pagal ekvivalentinį garso slėgio lygį L_{AeqT} . Gauti triukšmo lygio skaičiavimo rezultatai įvertinti vadovaujantis HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (Žin., 2011, Nr.75-3638) reikalavimais bei nustatytais ribiniais ekvivalentinio garso slėgio lygio dydžiais dienos (L_{dienes}) (7-19 val.), vakaro (L_{vakaro}) (19-22 val.) ir nakties ($L_{nakties}$) (22-7 val.) periodams. Triukšmo lygis skaičiuojamas įvertinant:

- ✓ Ūkinės veiklos objekto sukeliama triukšmo lygį artimiausioje gyvenamosios ar visuomeninės paskirties pastatų aplinkoje;
- ✓ Įvertinant viešojo naudojimo gatvėmis pravažiuojančio ir su ūkine veikla susijusio autotransporto srauto sukeliama triukšmo lygį artimiausioje gyvenamosios ar visuomeninės paskirties pastatų aplinkoje.

Vertinant autotransporto sukeliama triukšmą viešo naudojimo gatvėse, taikytas HN 33:2011 1-os lentelės 3-ias punktą, o ūkinės veiklos sukeliama triukšmą - HN 33:2011 1-os lentelės 4-as punktą. HN 33:2011 1-os lentelės 3-ias ir 4-as punktai pateikti 26 lentelėje.

26 lentelė. Didžiausi leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje

Objekto pavadinimas	Paros laikas, val.	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (L_{AeqT}), dBA	Maksimalus garso slėgio lygis (L_{AFmax}), dBA
Gyvenamųjų pastatų ir visuomeninės paskirties pastatų aplinkoje, veikiamoje transporto sukeliama triukšmo (3 punktas)	Diena	65	70
	Vakaras	60	65
	Naktis	55	60
Gyvenamųjų pastatų ir visuomeninės paskirties pastatų aplinkoje	Diena	55	60

Objekto pavadinimas	Paros laikas, val.	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (L_{AeqT}), dBA	Maksimalus garso slėgio lygis (L_{AFmax}), dBA
nės paskirties pastatų aplinkoje, veikiamoje ūkinės komercinės veiklos (4 punktas)	Vakaras	50	55
	Naktis	45	50

* Paros laiko (dienos, vakaro ir nakties) pradžios ir pabaigos valandos suprantamos taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo [1] 2 straipsnio 3, 9 ir 28 dalyse nurodytų dienos triukšmo rodiklio (L_{dienes}), vakaro triukšmo rodiklio (L_{vakaro}) ir nakties triukšmo rodiklio ($L_{nakties}$) apibrėžtyse.

5.3.4. Nejonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių duomenys

Nejonizuojančios spinduliuotės šaltinių esamoje teritorijoje nėra ir įrengti neplanuojama.

5.4. Kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai

Kitų veiksmų, galinčių daryti poveikį visuomenės sveikatai, kurių taršos rodiklių ribinės vertės reglamentuotos norminiuose teisės aktuose, nėra.

5.5. Identifikuojami ir aprašomi kiti reikšmingi planuojamos ūkinės veiklos visuomenės sveikatai įtaką darantys veiksniai (biologiniai, ekonominiai, socialiniai, psichologiniai)

Biologiniai veiksniai

Įmonės veiklos metu biologinės medžiagos nenaudojamos ir eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ardymo proceso metu nesusidaro, todėl toliau šis veiksnys visuomenės sveikatos požiūriu yra neaktualus ir toliau nenagrinėjamas.

Ekonominiai ir socialiniai veiksniai

Įmonės UAB „Jurturas“ veikla turi teigiamą poveikį tiek ekonominiu, tiek socialiniu aspektais. Ekonominiu požiūriu, įmonės veikla, vykdoma Vėžaičių miestelio pramoninėje teritorijoje, yra strategiškai palanki: patogus susisiekimas ir geros transporto sąlygos užtikrina veiklos efektyvumą, o kartu prisideda prie vietinių darbo vietų kūrimo ir jų išlaikymo. Tokia praktika ne tik mažina emigracijos tendencijas, bet ir didina vietos gyventojų socialinę gerovę. Įmonės mokami mokesčiai prisideda prie rajono savivaldybės biudžeto, taip skatindami regiono ekonominę augimą. Socialiniu požiūriu, UAB „Jurturas“ tiesiogiai stiprina darbo rinką: šiuo metu įmonėje sukurtos 11 darbo vietos, darbuotojams suteikiamas socialinis draudimas ir užtikrinamos visos socialinės garantijos pagal galiojančius įstatymus.

Psichologiniai veiksniai

Psichologinių veiksmų, kaip veiksmų, galinčių daryti poveikį visuomenės sveikatai, poveikio įvertinimui nėra sukurtų ir patvirtintų metodikų. Tačiau visuomenės nepasitenkinim bei psichologinio diskomforto dėl UAB „Jurturas“ ūkinės veiklos nagrinėjamoje teritorijoje nėra ir nenumatoma remiantis šiais argumentais:

- ✓ Įmonė veiklą vykdo tarp dirbamos žemės laukų, esamoje pramoninėje teritorijoje nuo 2010 metų, estetinis vaizdas nepablogės;
- ✓ Nei įmonė, nei valstybinės institucijos nebuvo gavusios nusiskundimų dėl įmonės veiklos;

- ✓ Teritorija aplink nagrinėjamą sklypą nėra patraukli gyvenamųjų namų statybai ar rekreacijai, nes sklypą supa dirbamos žemės laukai, su gyvenamosiomis teritorijomis tiesiogiai nesiriboja, o pavienės kaimo sodybos yra didesniu nei 200 m atstumu.
- ✓ Įmonės veikla neprieštaruoja Vėžaičių miestelio teritorijos bendrojo plano sprendiniams, teritorija plane pažymėta kaip pramonės ir sandėliavimo ir atitinka UAB „Jurturas“ ūkinės veiklos pobūdį;
- ✓ Cheminės, fizikinės, kvapų taršos poveikio gyvenamajai aplinkai nėra ir neprognozuojama, tai yra pagrįsta atlikus aktualių rizikos veiksnių modeliavimą bei vertinimą;
- ✓ Parengus poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitą, visuomenė nustatyta tvarka buvo informuota apie parengtą PVSV ataskaitą bei apie viešo ataskaitos pristatymo (supažindinimo) vietą ir laiką. Informacija apie parengtą PVSV ataskaitą buvo paskelbta 2024-11-15 respublikiniame laikraštyje „Lietuvos rytas“ ir 2024-11-15 Klaipėdos rajono laikraštyje „Banga“. Taip pat buvo paskelbtas pranešimas UAB „DGE Baltic Soil and Environment“ internetinėje svetainėje (www.dge.lt), nustatyta tvarka informuotas Nacionalinis visuomenės sveikatos centras elektroniniu paštu. Visuomenė susipažinti su ataskaitą galėjo 10 darbo dienų Vėžaičių seniūnijos patalpose, pas ūkinės veiklos organizatorių bei ataskaitos rengėją UAB „DGE Baltic Soil and Environment“ patalpose ir Ataskaitos rengėjo interneto svetainėje skiltyje „Visuomenės informavimas“.
- ✓ Viešas visuomenės supažindinimas su PVSV ataskaita įvyko 2024 m. gruodžio 2 d. 17:00 val. Vėžaičių seniūnijos posėdžių salėje. Į viešą supažindinimą atvyko ūkinės veiklos organizatorė – UAB „Jurturas“ vadovė, PVSV ataskaitos rengėjai, Vėžaičių seniūnijos patarėja. Visuomenės atstovai į pristatymą neatvyko. Per nustatytą 5 darbo dienų terminą buvo surašytas susirinkimo protokolas (PVSV 5 priedas), per 3 darbo dienas visuomenė galėjo susipažinti su protokolu PVSV ataskaitos rengėjo internetiniame puslapyje. Per nustatytą terminą visuomenė protokolui pastabų nepateikė, taip pat viso viešinimo proceso metu visuomenės pasiūlymų nei prieš PVSV pristatymą, nei po jo, PVSV ataskaitos rengėjai negavo.

Remiantis šiais argumentais galima daryti išvadą, kad UAB „Jurturas“ ūkinė veikla Vėžaičių miestelio pakraštyje, tarp dirbamų žemės laukų, esamoje pramonės ir sandėliavimo zonoje, neišgydomos psichologinės įtakos aplinkui esantiems žmonėms nedarys.

6 Priemonių, kurios padės išvengti ar sumažinti neigiamą planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai, aprašymas bei jų pasirinkimo argumentai

Ties įmonės sklypo riba (rekomenduojama SAZ riba) aplinkos veiksniai (oro tarša, triukšmas) neviršija nustatytų ribinių verčių, todėl įgyvendinti papildomas aplinkos taršos poveikį mažinančias priemones yra netikslinga. Įmonė neigiamo poveikio atsiradimo prevencijai vykdo nuolatinę naudojamos technologinės įrangos techninę priežiūrą. Neigiamo poveikio visuomenės sveikatai neprognozuojama.

7 Esamos visuomenės sveikatos būklės analizė

Esama visuomenės sveikatos būklė vertinama analizuojant statistinių duomenų rodiklius. Atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, analizuojami paskutinių 5 metų prieinami demografiniai ir sergamumo duomenys, pateikiami Lietuvos, Klaipėdos rajono ir Klaipėdos apskrities gyventojų gimstamumo ir mirtingumo rodikliai.

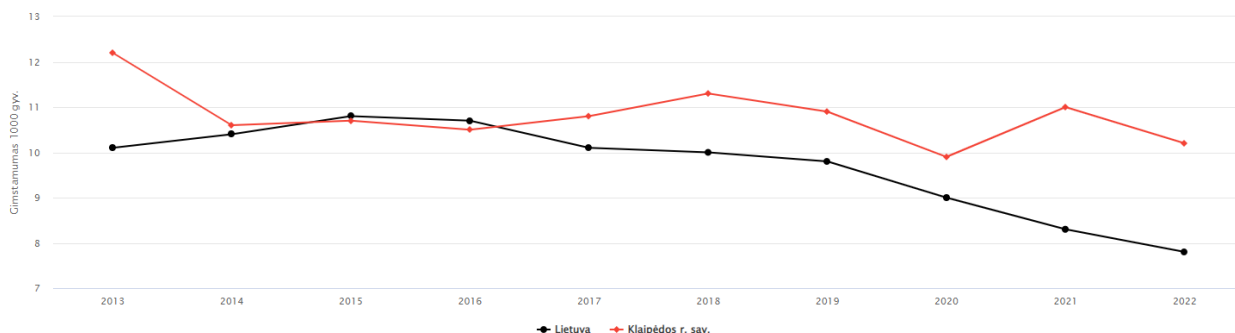
7.1 Vietovės gyventojų demografiniai rodikliai

Vadovaujantis 2021 m. Lietuvos gyventojų ir būstų surašymu (Lietuvos Statistikos departamento informacija), Vėžaičių miestelyje 2021 metais gyveno 1573 nuolatinis gyventojas. Į Vėžaičių seniūniją sudėtį įeina 33 kaimai, o bendras seniūnijos plotas – 16 050 ha.

Klaipėdos rajono savivaldybėje 2024 m. sausio 1 d. gyveno 67 259 nuolatiniai gyventojai (Valstybinės duomenų agentūros duomenys).

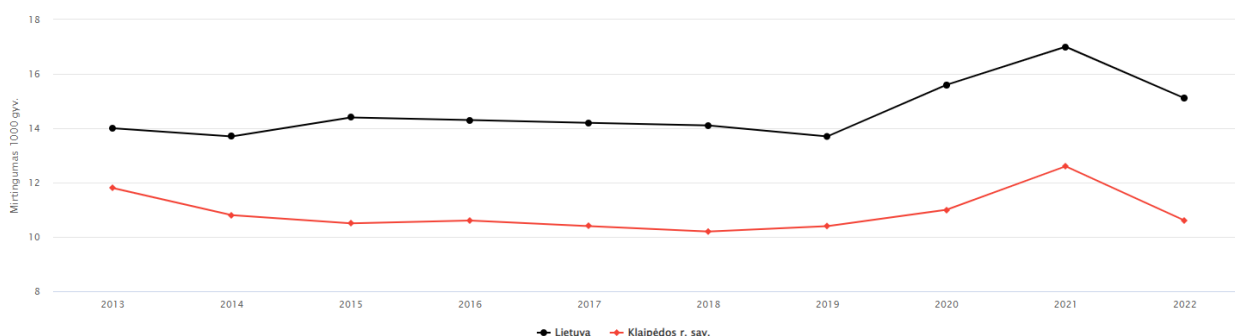
Gimstamumas

Klaipėdos rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, gimstamumas paskutinių 5 metų laikotarpyje nežymiai mažėjo. 2022 m. Klaipėdos r. gyventojų gimstamumo rodiklis buvo didesnis už Lietuvos vidurkį – 10,2/1000, t. y. 1,3 karto didesnis negu Lietuvos vidurkis (Lietuvos 2022 m. gimstamumo vidurkis buvo 7,8/1000 gyv.).

Mirtingumas

2023 m. Lietuvoje mirė 37 tūkst. žmonių. Klaipėdos rajone gyventojų mirtingumo rodiklis buvo 10,6/1000 gyventojų, t. y. 1,4 karto mažesnis negu Lietuvos vidurkis (Lietuvos 2022 mirtingumo vidurkis buvo 15,1/1000 gyv.).

Mirtingumas pagal priežastis

Lietuvoje mirčių struktūra būdinga daugeliui išsivysčiusių šalių ir jau daugelį metų nekinta. Tos pačios tendencijos stebimos ir Klaipėdos rajono gyventojų mirties priežasčių struktūroje: vyrauja kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai bei mirtingumas nuo išorinių priežasčių (traumų, apsinuodijimų).

Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų. 2023 m. Klaipėdos rajone šis rodiklis sudarė 454,1/100000 gyv. ir buvo 1,5 karto mažesnis už Lietuvos vidurkį (670,9/100000 gyv.).

Mirtingumas nuo piktybinių navikų. 2023 m. Klaipėdos rajone buvo užregistruota 195/100000 gyventojų, t. y. 1,4 karto mažiau negu Lietuvoje (271,1/100000 gyv.).

Mirtingumas nuo kvėpavimo sistemos ligų. 2023 m. Klaipėdos rajone šis rodiklis sudarė 24,4/100000 gyv. ir buvo 1,5 karto mažesnis už Lietuvos vidurkį (37,8/100000 gyv.).

Mirtingumas nuo infekcinių ligų. 2023 m. Klaipėdos rajone buvo užregistruota 18,3/100000 gyventojų, t. y. 1,5 karto mažiau negu Lietuvoje (28,7/100000 gyv.).

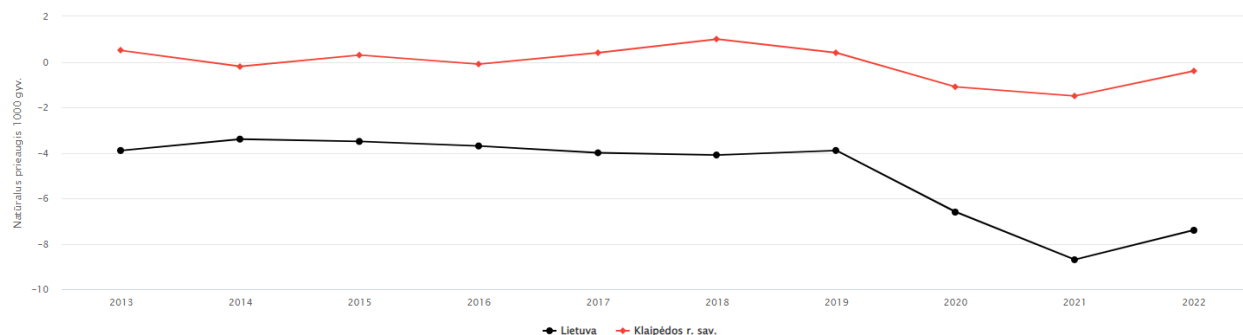
Mirtingumo išorinės priežastys. 2023 m. Klaipėdos rajone šis rodiklis sudarė 56,4/100000 gyv. ir buvo 1,4 karto mažesnis nei Lietuvos vidurkis (78,7/100000 gyv.). Iš jų atsitiktiniai apsinuodijimai alkoholiu Klaipėdos r. buvo 6,1/100000, tuo tarpu Lietuvoje – 5,5/100000, tyčiniai susižalojimai (savižudybės) 15,2/100000 gyv. (Lietuvoje – 19,6/100000), transporto įvykiai 6,1/100000 gyv. (Lietuvoje – 6,2/100000).

UAB „Jurturas“, vykdanči veiklą Grikštaičių g. 5, Vėžaičių miestelyje, Klaipėdos r., neigiamos įtakos vietovės demografijai ir sergamumui neturės.

Atlikti modeliavimo rezultatai parodė, kad triukšmas neviršija leidžiamų dydžių, o oro ir kvapo emisijų į aplinką nebus, todėl daroma išvada, kad poveikis visuomenės sveikatai dėl įmonės vykdomos ūkinės veiklos neprognozuojamas.

Natūralus gyventojų prieaugis

Klaipėdos rajone natūralus gyventojų prieaugis pastaruosius 5 metus yra silpnai neigiamas, kaip daugumoje Lietuvos regionų dėl senėjančios visuomenės, didėjančio mirtingumo bei gyventojų emigracijos natūralus prieaugis mažėja. 2022 m. Klaipėdos r. šis rodiklis sudarė – 0,4/1000 gyv. ir buvo neigiamas, beveik 19 kartų geresnis už Lietuvos vidurkį (-7,4/1000 gyv.).

7.2 Gyventojų sergamumo rodiklių analizė

Pateikiami Klaipėdos r. gyventojų ir Lietuvos gyventojų sergamumo rodikliai. Gyventojų struktūra yra homogeniška ir nesiskiria nuo kitų vietovės demografinių rodiklių, todėl ši analizė atliekama remiantis oficialiais sveikatos informacijos šaltiniais.

Toliau analizuojamas rodiklis ligotumas (sergantys asmenys) – asmenų, kuriems ambulatorinėse ar stacionarinėse asmens sveikatos priežiūros įstaigose yra užregistruota bent viena liga ar trauma iš atskirų ligų ar ligų grupių, skaičius (pagal TLK kodus), tenkantis 10 000 gyventojų.

Gyventojų ligotumo rodiklių analizė atlikta vadovaujantis Higienos instituto Visuomenės sveikatos informacinės sistemos duomenimis¹. 2022 m. gyventojų standartizuotas ligotumas pateiktas 27 lentelėje.

27 lentelė. Gyventojų standartizuotas ligotumas 2022 m.

Diagnozės pavadinimas	Iš viso užregistruota susirgimų 2022 m.	
	Lietuva	Klaipėdos r.
	10 000 gyv.	
Infekcinės ir parazitinės ligos	1021	851
Kraujo ir kraujodaros organų ligos	425	305
Endokrininės sistemos ligos	2648	1855
Psichikos ir elgesio sutrikimai	1203	916
Nervų sistemos ligos	1524	1096
Akių ligos	1948	1562
Ausų ligos	866	585
Kraujotakos sistemos ligos	3303	2482
Kvėpavimo sistemos ligos	3657	3507
Virškinimo sistemos ligos (be dantų ligų)	1587	1208
Odos ligos	1022	753
Jungiamojo audinio ligos	2640	2248
Urogenitalinės sistemos ligos	1849	1439
Įgimtos formavimosi ydos	246	329
Traumos	1483	1359

Apibendrinant Klaipėdos r. ir Lietuvos gyventojų ligotumą 2022 metais galima teigti, kad Klaipėdos r. gyventojų sergamumas pagal daugelį ligų yra mažesnis nei Lietuvos vidurkis. Didesnis už Lietuvos vidurkį ligotumas tik įgimtomis formavimosi ydomis, tačiau UAB „Jurturas“ įtakos Klaipėdos r. gyventojų sergamumui neturi ir neturės.

7.3 Gyventojų rizikos grupių populiacijoje analizė

Pagrindiniai veiksniai kurie gali daryti įtaką kai kurių visuomenės grupių sveikatai yra aplinkos oro tarša ir triukšmas.

Atliekant poveikio visuomenės sveikatai įvertinimą galima išskirti tris pagrindines rizikos grupes:

- ✓ gyventojai – tai žmonės, nuolat gyvenantys arčiausiai ūkinės veiklos teritorijos;

¹ Visuomenės sveikatos informacinė sistema, Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

- ✓ vartotojai – tai grupė fizinių ar juridinių asmenų, kurie naudosis įmonės paslaugomis – automobilių supirkimu, arba įmonės produkciją, t.y. galės įsigyti originalias naudotas automobilių dalis;
- ✓ dirbantieji – grupė žmonių, kurie dirba galimos padidintos emocinės įtampos, fizikinių, cheminių, psichosocialinių bei ergonominų rizikos veiksnių sąlygomis.

Atlikus visuomenės rizikos grupių analizę, nustatytas šis prognostinis poveikis visuomenės sveikatai:

Poveikis gyventojams. Žmonėms, gyvenantiems arčiausiai UAB „Jurturas“ įmonės teritorijos, nagrinėjamų veiksnių neigiamo poveikio sveikatai neprognozuojama, kadangi fizikinė ir cheminė tarša, kvapai neišėina už rekomenduojamos įmonės sanitarinės apsaugos zonos ribos, sutampnios su įmonės nuomojamų sklypų ribomis. ENTP įmonės eksploatacija nekelia pavojaus žmonių sveikatai ir poveikio gyventojų sveikatai neturi ir neturės.

Poveikis dirbantiems. UAB „Jurturas“ darbuotojams poveikis neprognozuojamas. Darbo vietos įrengtos vadovaujantis darbuočių įrengimo bendraisiais nuostatais bei kitais Lietuvos teisės aktais, taigi, prisilaikant darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų, poveikio darbuotojų sveikatai neprognozuojamas.

Poveikis vartotojams. Poveikio vartotojams nenumatoma. Vartotojams bus sudarytos sąlygos patogiai ir greitai perduoti nenaudojamą transporto priemonę utilizacijai, arba įsigyti kokybiškas eksploatuoti dar tinkančias originalias atsargines dalis.

7.4 Gyventojų demografinių ir sveikatos rodiklių palyginimas su visos populiacijos duomenimis (su šalies vidurkiu, kitų savivaldybių duomenimis ir pan.)

PVSV ataskaitoje nagrinėjamų rodiklių apskrities ir šalies lygiu vertinti ir visuomenės sveikatos palyginamąją analizę atlikti yra netikslinga, kadangi veiklos galimos įtakos zona apsiriboja įmonės nuomojamo sklypo dalies ribomis (5,0942 ha), už rekomenduojamos įmonės sanitarinės apsaugos zonos ribų neišėina.

7.5 Planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatos būklei

Kompleksiškai įvertinus visus šiai ūkinei veiklai aktualius veiksnius galima teigti, kad UAB „Jurturas“ įmonės įtaka visuomenės sveikatai nereikšminga ir visuomenės sveikatos būklės pokyčiams įtakos neturi. Detali fizikinių ir cheminių veiksnių poveikio visuomenės sveikatai vertinimo analizė pateikta PVSV ataskaitos 5.1, 5.2 ir 5.3 skyriuose.

8 Sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo arba tikslinimo pagrindimas

8.1 Objekto sanitarinės apsaugos zona

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862, su pakeitimais) 3 priedo 2 lentelės 7 p., atliekų laikymo, perkrovimo ir rūšiavimo įmonės įrenginiams (statiniams) taikomas 100 m normatyvinis SAZ dydis.

SAZ dydis, įvertinus įmonės stacionarių taršos šaltinių poveikį pagal veiklos apimtį, technologiją, darbo pobūdį, foninę taršą, geografinę padėtį ir kt., nustatomas atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą.

8.2 Siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos

Siekiant nustatyti ir įteisinti UAB „Jurturas“ SAZ dydį, atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, kurio metu įvertinami fizikiniai, cheminiai ir kiti aktualūs veiksniai.

UAB „Jurturas“ SAZ ribų nustatymas atliekamas nuo stacionarių taršos šaltinių vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 51 straipsniu „Sanitarinės apsaugos zonų nustatymo pagrindai“.

Siūlomos SAZ plotas – 2,5507 ha ir apima 2,2332 ha nuomojamo žemės sklypo (B) dalį kad. Nr. 5568/0007:255 Vėžaičių k. v. (bendras sklypo plotas 2,3525 ha), kuriame veiklą vykdo UAB „Jurturas“, bei 0,3175 ha sklypą kad. Nr. 5568/0007:256 Vėžaičių k.v. Siūlomos SAZ ribų planas pateiktas ataskaitos 2 priede. UAB „Jurturas“ sanitarinės apsaugos zonos įteisinimui yra gautas žemės sklypų savininko UAB „Masiga“ raštiškas sutikimas (4 priedas).

Kadangi privačiam asmeniui priklausanti sklypo kad. Nr. 5568/0007:255 Vėžaičių k. atidalinta A dalis (1193 m²) nepatenka į UAB „Jurturas“ ūkinės veiklos zoną bei SAZ, sklypo bendrasavininko sutikimas nereikalingas.

SAZ nustatyta įvertinus taršos šaltinių taršos vertes aplinkoje. Šių teršalų sklaidos skaičiavimų vertės, jų izolinijos, taršos šaltiniai pateikti PVSV ataskaitos 3 priede.

8.3 Kai nustatomos arba tikslinamos jau vykdomos ūkinės veiklos sanitarinės apsaugos zonos ribos, Ataskaitoje turi būti pateikti sanitarinės apsaugos zonos ribas pagrindžiantys duomenys, gauti remiantis faktiniais ūkinės veiklos skleidžiamos fizikinės ir cheminės taršos bei taršos kvapais duomenimis

SAZ dydis nustatomas vykdomai ūkinei veiklai įvertinus taršos šaltinių išdėstymą, jų techninius duomenis bei emisijos faktorius. Šios informacijos pagrindu atlikti skaičiavimai ir aplinkos veiksmų sklaidos modeliavimas taikant matematinius modelius.

9 Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodų aprašymas

9.1 Panaudoti kiekybiniai ir kokybiniai poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodai ir jų pasirinkimo pagrindimas

Demografijos, sergamumo, mirtingumo duomenys paimti iš Lietuvos statistikos departamento, Lietuvos sveikatos informacijos centro, Lietuvos Respublikos Statistikos departamento, SODROS, SVEIDROS ataskaitų.

Oro taršos sklaidos skaičiavimai. Išmetamų autotransporto kuro degimo produktų kiekiai skaičiuojami, vadovaujantis „EMEP/EEA emission inventory guidebook-2023“, B dalies „1.A.3.b.IV Road transport“ metodika. Naudojama metodika įrašyta į aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 13 d. įsakymą Nr. 395 „Dėl į atmosferą išmetamo teršalų kiekio apskaičiavimo metodikų sąrašo patvirtinimo ir apmokestinamų teršalų kiekio nustatymo asmenims, kurie netvarko privalomosios teršalų išmetimo į aplinką apskaitos“ (Žin., 1999, Nr. 108-3159; 2005, Nr. 92-3442).

Metinė CO, NO_x, NMLOJ, KD₁₀ ir KD_{2,5} emisija skaičiuojama, įvertinant autotransporto priemonės tipą ir jų skaičių, atvykstantį į stovėjimo aikšteles, bei vidutinį nuvažiuotą atstumą per laiko vienetą, naudojamo kuro rūšį ir aplinkos oro teršalo taršos faktorių. Metinė SO₂ emisija skaičiuojama, įvertinant vidutinį nuvažiuotą atstumą per laiko vienetą ir sunaudotą kuro kiekį, bei sieros kiekį, esantį kure.

Aplinkos oro teršalų taršos faktoriai, naudoti skaičiavimuose, pateikti 9 lentelėje. Duomenys paimti iš „1.A.3.b.I-IV Road transport“ metodikos 3.17, 3.18, 3.21 ir 3.22 lentelių.

Išmetamų kuro degimo produktų CO, NO_x, NMLOJ ir KD emisijos iš dujinių autokrautuvų buvo suskaičiuotos vadovaujantis „EMEP/EEA emission inventory guidebook 2023“, B dalies „1.A.4. Non road mobile machinery 2023“ metodika.

Aplinkos oro teršalų emisijos iš stacionaraus plotinio aplinkos oro taršos šaltinio buvo suskaičiuotos remiantis naudojamų medžiagų saugos duomenų lapais.

Kvapo emisija buvo suskaičiuota vadovaujantis dokumente „Kvapų valdymo metodinės rekomendacijos“ pateiktomis kvapo slenksčio vertėmis ir Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“ priedu „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“.

Aplinkos oro teršalų ir kvapo sklaidos skaičiavimai atlikti naudojant AERMOD View matematinį modelį (Lakes Environmental Software, Kanada). AERMOD View programa – tai naujos kartos oro taršos modeliavimo programa, sukurta remiantis JAV Aplinkos apsaugos agentūros reikalavimais. Šis modelis taikomas oro kokybei kontroliuoti ir skirtas taškiniams, plotiniams, linijiniams bei tūrio šaltiniams modeliuoti. Skaičiavimo metu galima įvertinti nagrinėjamos teritorijos geografinę platumą, paviršiaus šiurkštumą bei pagrindinius meteorologinius parametrus: vyraujančią vėjo kryptį bei greitį, oro temperatūrą bei debesuotumą, modelis taip pat leidžia įvertinti nagrinėjamos vietovės reljefą ir statinių aukštumą. AERMOD View algoritmai yra skirti pažemio sluoksniui, vėjo, turbulencijos ir temperatūros vertikaliniams profiliams, taip pat valandos vidurkių koncentracijoms (nuo 1 iki 24 val., mėnesio, metų) apskaičiuoti, vietovės tipams įvertinti, todėl naudojami artimiausių meteorologijos stočių matavimo realiame laike duomenys.

AERMOD View modelis yra įtrauktas į LR aplinkos ministerijos rekomenduojamų modelių, skirtų vertinti poveikį aplinkai, sąrašą. Gauti rezultatai lyginami tiek su Europos Sąjungos reglamentuojamomis, tiek su nustatytais Lietuvos nacionalinėmis oro teršalų ribinėmis koncentracijos vertėmis.

Triukšmo sklaidos skaičiavimai. Triukšmo sklaidos skaičiavimai atlikti kompiuterine programa CadnaA. Programos galimybės leidžia modeliuoti pačius įvairiausius scenarijus, pasirenkant vieno ar kelių tipų triukšmo šaltinius (mobilūs - keliai, geležinkeliai, oro transportas, taškiniai - pramonės įmonės ir kt.), įvertinant teritorijos reljefą, sudėtingas kelių bei tiltų konstrukcijas ir pan. Programa taip pat įvertina ir prieštriukšmines priemones, jų konstrukcijas bei parametrus (aukštį, atspindžio nuostolį decibelais arba absorbcijos koeficientą ir t.t.). Vienas iš programos privalumų yra tas, kad triukšmo sklaida skaičiuojama remiantis Europos Sąjungos patvirtintomis metodikomis (kelių transportui – NMPB-Routes-96, pramonei – ISO 9613, geležinkeliams – SRM II, bei oro transportui – ECAC. Doc. 29).

Triukšmo lygio skaičiavimai gali būti atliekami pagal dienos, vakaro, nakties transporto eismo intensyvumą, taškinių triukšmo šaltinių skleidžiamą triukšmą, taip pat galima atlikti skirtingų scenarijų (eismo intensyvumas, greitis, sunkiųjų ir lengvųjų transporto priemonių procentinė dalis skaičiuojamame sraute) skaičiavimą ir palyginti rezultatus. Gauti rezultatai atvaizduojami žemėlapiuose skirtingų spalvų izolinijomis - 5 dBA, o vertės skirtumas tarp izolinijų – 1 dBA.

9.2 Galimi vertinimo netikslumai ar kitos vertinimo prielaidos

Matematiniai skaičiavimų bei tyrimų metodai yra tikslūs ir objektyvūs.

Triukšmo sklaida modeliuojama CadnaA programa, kurioje įdiegtos triukšmo skaičiavimo metodikos, patvirtintos Europos Parlamento ir Komisijos direktyva 2002/49/EB, o rezultatų atitikimas realiai situacijai priklauso nuo skaičiavimo standarto ir įvesties duomenų tikslumo. Laikoma, kad paklaidos, susiję su skaičiavimo metodikos ir CadnaA skaičiavimo tikslumu yra nykstamai mažos ir turint tikslus įvesties duomenis įtakos galutiniam rezultatui neturi.

Oro taršos sklaidos ir kvapų skaičiavimuose naudojant programą ISC-AERMOD View, kaip ir triukšmo sklaidos skaičiavimuose, modeliavimo rezultato tikslumas priklauso nuo naudojamo modelio atitikimo realiai situacijai ir nuo įvesties duomenų. Lagranžo teršalų sklaidos modelio patikimumas buvo ne kartą patikrintas remiantis modeliavimo ir matavimų rezultatų palyginimu. Oro taršos modeliavime galimos paklaidos daugiausia susijusios su ilgalaikių meteorologinių duomenų seka, todėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/50/EB „Dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje“ I priede pagrindiniams oro teršalams yra nustatytos neapibrėžčių ribos. Laikoma, kad modeliavimo rezultatai, gauti ISC-AERMOD View programa, neviršija leistinų neapibrėžčių.

10 Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo išvados

1. Suskaičiuotos aplinkos oro teršalų pažemio koncentracijos neviršys žmonių sveikatos apsaugai nustatytų ribinių verčių.
2. Suskaičiuota kvapo koncentracija neviršys 8,0 OU_E/m³ ribinės vertės ir 5,0 OU_E/m³ ribinės vertės, kuri įsigalios nuo 2026 m. sausio 1 d. ir gyvenamosios aplinkos kokybei poveikio nedarys.
3. Triukšmo lygis ties įmonės sklypo riba neviršys nustatytų dienos leistinų ribinių dydžių. L_{vakaro} ir L_{naakties} triukšmo lygis nenagrinėjamas kadangi ūkinė veikla vykdoma tik dienos metu;
4. Rekomenduojama sanitarinės apsaugos zona, sutampanti su įmonės nuomojamų sklypų ribomis, kurių bendras plotas yra 2,5507 ha. Į rekomenduojamą SAZ gyvenamieji namai bei jų aplinka nepatenka.

11 Siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos

Siūlomos sanitarinės apsaugos zonos plotas – 2,5507 ha ir apima:

- ✓ 2,2332 ha žemės sklypo (B) dalį kad. Nr. 5568/0007:255 Vėžaičių k. v. (bendras sklypo plotas 2,3525 ha);

- ✓ 0,3175 ha sklypą kad. Nr. 5568/0007:256 Vėžaičių k.v.

Taršos šaltiniai, nuo kurių siūloma nustatyti sanitarinės apsaugos zoną:

Oro ir kvapo taršos šaltinis:

- ✓ Taršos šaltinis Nr. 601 - nuriebalinimo ir ardymo darbai patalpoje;

Triukšmo taršos šaltiniai:

- ✓ Kondicionieriaus ventiliatorius, 2 vnt.;
- ✓ Ardymo / demontavimo patalpa;
- ✓ Autotransporto priemonių antžeminės stovėjimo aikštelės.

12 Rekomendacijos dėl poveikio visuomenės sveikatai vertinimo stebėsenos, emisijų kontrolės

Įmonės teritorijoje atliekamas požeminio vandens monitoringas, kurio tikslas – užtikrinti, kad eksploatuoti netinkamų transporto priemonių laikymas nepažeistų aplinkosaugos reikalavimų ir neigiamai nepaveiktų požeminio vandens kokybės. Šiam monitoringui įrengti du stebimieji gręžiniai, kuriuose reguliariai atliekami vandens kokybės tyrimai.

Požeminio vandens monitoringas vykdomas pagal Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių 9 punkto reikalavimus. Šiose taisyklėse numatyta, kad eksploatuoti netinkamų transporto priemonių surinkimo ir laikymo zona turi būti įrengta laikantis 20 punkto nuostatų. Kadangi transporto priemonės yra laikomos atviroje teritorijoje, būtina reguliariai stebėti galimą teršalų poveikį požeminiam vandeniui, taip laikantis Monitoringo nuostatuose nustatytų reikalavimų.

Monitoringo rezultatai padeda įvertinti, ar laikymo ir ardymo procesai nedaro neigiamo poveikio aplinkai. Nuolatinė vandens kokybės stebėseną yra viena iš pagrindinių priemonių užtikrinant, kad veikla būtų vykdoma atsakingai, nepažeidžiant gamtosaugos reikalavimų.

13 Naudotos literatūros sąrašas

1. Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2225; su vėlesniais pakeitimais).
2. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862, su vėlesniais pakeitimais).
3. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodiniai nurodymai (Žin., 2004, Nr. 106-3947, su vėlesniais pakeitimais).
4. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ (Žin., 2011, Nr. 61-2923, Žin., su vėlesniais pakeitimais)

5. HN 23:2011 Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai (Žin., 2011, Nr. 112-5274, su vėlesniais pakeitimais).
6. Lietuvos Respublikos Triukšmo valdymo įstatymas (Žin., 2004, Nr. 164-5971, su vėlesniais pakeitimais).
7. Europos parlamento ir Komisijos Direktyva 2002/49/EB 2002 m. birželio 25 d. dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo.
8. Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ (Žin., 2011, Nr. 75-3638, su vėlesniais pakeitimais);
9. Triukšmo poveikio visuomenės sveikatai vertinimo tvarkos aprašas (Žin., 2002., Nr. 89-3825).
10. HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ (TAR 2017-10-26, i. k. 2017-16876, su vėlesniais pakeitimais).
11. Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašas (TAR, 2015-12-14, Nr. 2015-19741, su vėlesniais pakeitimais).
12. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 11 d. įsakymo Nr. D1-329/V-469 nauja redakcija „Teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašą ir ribines aplinkos oro užterštumo vertes“ (Žin., 2007, Nr.67-2627, su vėlesniais pakeitimais).
13. Visuomenės sveikatos informacinė sistema <https://sveikstat.hi.lt/default.aspx?lang=lit>
14. Lietuvos teritorijos klimatinių sąlygų charakteristikos projektų gamtos apsaugos skyrius. Lietuvos statybos ir urbanistikos ministerijos Projektavimo tobulinimo centras. Vilnius, 1999.
15. LR Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 555 Dėl LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 966 „Dėl pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatais“ (Žin., 2010, Nr. 59-2894, su vėlesniais pakeitimais).
16. Ūkio subjekto, kitos įstaigos ekstremaliųjų situacijų valdymo plano rengimo metodinėmis rekomendacijos (Žin., 2011, Nr. 24-1200, su vėlesniais pakeitimais).
17. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 20 d. įsakymas Nr. 467 „Dėl Teršalų išmetimo į aplinką apskaitos tvarkos, patvirtintos 1999 m. gruodžio 20 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. 408, pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. 83-2903, su vėlesniais pakeitimais).
18. Lietuvos sveikatos informacijos centro duomenų bazė www.hi.lt
19. Žemėlapių paieškos sistema www.maps.lt
20. Žemėlapių paieškos sistema www.google.lt/maps
21. Jonavos rajono savivaldybės interneto svetainė www.klaipedos-r.lt
22. Žemės informacinė sistema www.zis.lt
23. Lietuvos erdvinės informacijos portalas www.geoportal.lt
24. Kultūros vertybių registras <http://kvr.kpd.lt/heritage/>

14 Priedai

1 priedas – Juridinio asmens licencija visuomenės sveikatos priežiūros veiklai;

2 priedas – Grafinė medžiaga;

3 priedas – Aplinkos taršos modeliavimo duomenys (ūkinės veiklos ir autotransporto triukšmo skaičiavimai, oro, kvapo sklaidos žemėlapiai);

4 priedas – Kiti dokumentai;

5 priedas – Visuomenės informavimas ir dalyvavimas poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procese. (informacija pateikiama po viešinimo procedūrų).